

(A pozsonyi hordárok.) — akiknek egyetét ott a mult hó végén léptették életbe, — fatár nevet viselnek.

(Arvamegye tisztikara) nemes részvétellel a szükülködők iránt, évi fizetésének két százalékát az inaséggel küzdők javára ajánlotta föl, oly módon, hogy az fél év alatt minden egyes tisztviselő fizetéséből havi részletekben vonassék le. Elisméresre méltó szép ajánlat.

(Gr. Széchenyi arcképe a nemz. muzeumban.) Gr. Széchenyi Ödön, dicsőült atyjának Kovács Mihály által festett arcképet megvevén, a nemzeti muzeum képtárának ajándékozta.

(Szász nemzeti muzeum) alapításának eszméjét pengeti a szebeni német újság. Az első gyűjtemény megszerzésére 5-6 ezer forintot szándékoznak aláírás útján gyűjteni.

(A „barsamegyei gazdasági egyesület”) Lévan, saját teremében, folyó 1863. évi november 15-én választmányi, november 16. és 17-ik napjában pedig közgyűlést tartandó. — A tanácskozás tárgyai leszenek: választmányi javaslat, az egyesület jövő évi teendőiről; alelnöki jelentés az egyesület folyó évi működéséről és állapotáról, s az egyesületi tisztviselők újból választása.

(Rablók Sümgen.) A mult hó utolsó napjaiban, — mint a „Hon"-nak írják, — Sümegen egy birtokos lakára gandur ruhába öltözött hat rablót rontott, s nem gorombáskodtak ugyan, de pénztől megfosztották. Innen a szomszéd Szántóra mentek, a hol egy Lázár nevű zsidót akartak kirabolni, azonban eltevéstették a lakást, s egy szegény péket támadtak meg; csak akkor ábrándultak ki, midőn a megkötözött pék tudtukra adta, hogy Lázár a szomszédban lakik. Ezt elbocsátva csakugyan a szomszédba mentek át, de a félrevert harangok, s a nép-gyülekezés innen csakhamar elriasztotta őket.

(A „Bihar" sajtópöre) be van fejezve. A felsőbb trszék itelele szerint Györfly Gyula, mint a lap volt szerkesztője 3 havi börtönrre, kiadója, Hollósy Lajos pedig, a 14 napi fogság elengedése mellett, 1000 ft. pénzbírságra ítéltetett. Az elítélt szerkesztő büntetését már megkezdette; a kiadó pedig kijelenté, hogy az elvesztett 1000 ftnyi biztosítékot rögtön nem pótolhatja. A „Bihart"-egydíre megszünteti.

(Névváltoztatások.) Felsőbb engedély folytán Emmer István áldozat és pozsonyi főgymnasiumi hittanár „Emmery"-re, — Vajbel András fehérvári lakos és nyerges mester „Szamosi"-ra, — Scheuner Gyula pesti lakos „Csornyói"-re változtatták vezetéknéveiket.

(Korcsmai verekedés.) Ér-Semlyénben e napokban szomorú eset adta magát elő. Egy korcsmában, több borivó polgár és katona összeszalkozott s verekedett; minék az lett a következménye, hogy a polgárok közül egynek a fejét annyira összevagdalták, hogy másnap meghalt, özvegyet és több árvt hagyván maga után.

(„Hajnalka dalai") című költeményfüzetre hirtet előfizetést Herz J. nyomdatulajdonos. A füzet Bulovszky és Dalmady ajánlatával készült, s a kik e költeményeket, gyöngéd voltak nál, s a külalak gondosságánál fogva pártolásra méltóknak mondják. A kötet igen csinos kiadásban, a költőné azeblba metszett arcképével, jan. 1-jén fog megjelenni. Ara 1 ft. leend.

(Kiváztott pályadíjak.) A debreczeni kaszinó, a Kazinczy-alapítványból, a következő pályadíjakat tüzte ki: 1) A legjobb óda jutalma 5 arany, a hozzá becsben legközelebb álló 2 arany. Rim nem nélkülözhetetlen kellék, de hasonbecsű rimetlen művek fölött előnyül fog szolgálni. — 2) Felolvasásra alkalmazott humoreszk jutalma 10 arany; a hozzá becsben legközelebb álló 2 arany. A pályaművek, a pályázatnál szokásos formáságok megtartásával 1864 okt. 5-ig, Debreczenben, a főiskolai igazgatótanárhoz küldendők.

(Szem nélküli gyermek.) Pozsonyban egy 11 hónapos gyermek él, kinek szemei fölött a bőr szorosan összeforrt. Azt hitték, hogy a gyermek szemei a bőr alatt épek, de a bécsi egyetemi orvosi kar, hová az anya gyermekét gyógyítás végett vitte, úgy nyilatkozott, hogy ama két sötét pont, melyet szemnek vélték, csak összefolyt szemanyag, mely a látásra nem képes. A gyermek különben egészséges és azt hiszik, hogy életben marad.

(Elmaradt szini előadás.) A Kolozsvárra megérkezett szintársulat, annak daczára, hogy már a jegyek is ki voltak osztva, a kitzított napon nem tarthatott előadást, mert az izraelita fuvaros, a ki a ruhatárt és kardalokokat szállítá, utközben szombaton „Sabest" tartott, s így minden számításra keresztet vont. A buzgótság szép erény, de e tulbuzgóság el is maradhatott volna.

Nemzeti színház.

Péntek, okt. 30. „Házasság XV. Lajos alatt." Francia vígjáték 5 felv.

Szombat, okt. 31. „Faust." Opera 5 felv. Zenéjét szerzerzte Gounod.

Vasárnap, nov. 1. „Szécsi Mária." Szinmű 3 felv. Irta Szigeti. J.

Hétfő, nov. 2. „A felesleges nótárius." Bohózat 4 felv. Irta Gaal J.

Kedd, nov. 3. „Lalla-Roukh." Opera 2 felv. Zenéjét szerzerzte Dávid Felician.

Szerda, nov. 4. „Az örökség." Vigi. 3 felv. Irta Obernyik.

Csütörtök, nov. 5. A karszemélyzet javára, Stéger közreműködésével „Bánk bán." Opera Erkelről.

Budai népszínház.

Okt. 30. „Dunanan apó és fia utazása." Operette 3 felv. Offenbachtól.

Okt. 31. „Az alarcos menet." Operette 1 felv. Zenéjét szerzerzte Cozzi. Ezt megelőzte: „Tiz leány és egy férj sem." Operette 1 felv. Zenéjét írta Souppé.

Nov. 1. és 2. „A molnár és gyermeke." Dráma 5 felv. Raupach után fordította Szerdahelyi J. A benne előforduló éjféli jelenet szellemalakok állíták elő.

Nov. 3. és 4. „Dunanan apó és fia utazása." Operette 3 felv. Zenéje Offenbachtól.

Nov. 5. „A fecsegők." Vig operette 2 felvonásban. Ezt megelőzi: „A brazilai." Uj tréfa játékekkel 2 felv.

Szerkesztői mondanivaló.

6904. Bécs. K. A. A levél elég ügyesen van írva; az a nagy hibája, hogy tartalmának legnagyobb része csupán helyi érdekekkel bír, a miért egy bécsi lapban igen méltó helyet foglalhatna el. Mi vagy általánosabb érdeku, vagy különösen ránk nézve némi fontossággal bíró dolgokat kértünk. Az nem lehet, hogy a „Hans Jörgel" minden szusszanását figyelemmel kísérjük. Viszontalálkozást remélünk.

6905. Baar. T. I. A szép vállalathoz legjobb sikert kívánunk, s az eredményről annak idejében részletes tudósítást kérünk. A tervezőit várjuk. Az ígért dolgozat is fölébreszté kíváncsiságunkat.

6906. Herend. F. M. Köszönet a szives megemlékezésért.

6907. Temetés. A lugosban Esti dalok. Még eddig sikertelen küzköds a kultúrma nehézségei ellen. Eszme és hang itt-ott már kellemesen éri a szívet.

6908. Nagyvárad. Z. K. A Magyar Sajtó oktoberi folyamában látott világot. Inkább oda illelnek találtak.

6909. Szeged. Y. M. Egyáltalában nem fog műveinek kárára válni, ha Horátius tanácsát alkalmazza rájuk: non promatur in annum! Nincs miért oly nagyon sietni.

6910. Nagy-Egyed. G. L. A rajz, illően kiigazítva, méltó helyet fog elfoglalni a hazai népelelöl merített képek között. Talán az uti kirándulásnak is hasznát vehetjük.

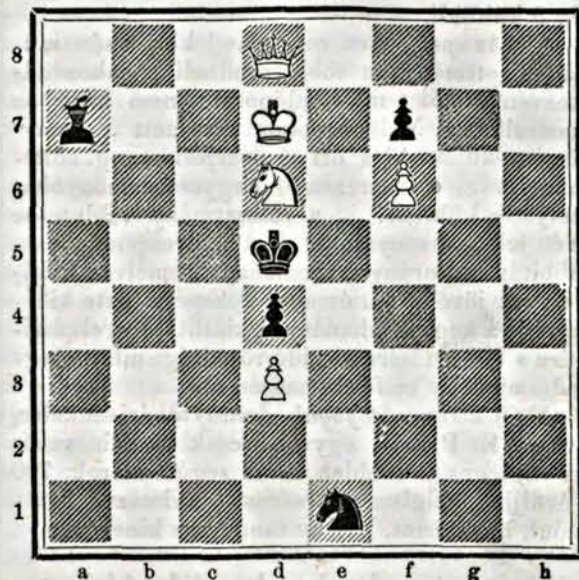
6911. Siklós. N. M. A könyvet elküldtük. Az ígért arcképet várjuk.

A Vasárnapi Újság régebbi évfolyamai ügyében. Eladó: A Vasárnapi Újság (1851-1862-ki) mind a 9 évi folyama, teljesen, tisztán bekötve. Ara 60 ft. Ez összeg egy szerencsétlen család fölségelésére van szána. Bővebb értesítéssel szőljen a lapok szerkesztésére.

SAKKJÁTÉK.

202. sz. f. — Báró Meszéna Istvántól (Nagy-Váradon).

Sötét.

Világos.

Világos indul, s 4-ik lépésre matot mond.

A 197-dik számú feladvány megfejtése.

(Szerző megfejtése szerint.)

Table with 4 columns: Világos, Sötét, Világos, Sötét. It lists chess moves like 1. Fd6-b4, 2. Kb8-c8, etc.

Helyesen fejtették meg. Veszprémben: Fülöp József. Bucsdnyban: Tomka Kálmán. — Moórón: Radányi Vilmos. Egerben: Tilkovszky F. — Pécselt: Rittkay János. — Debreczenben: Zagya Imre. — Sperber F. — Rimaszombatban: Róth Kálmán. — Terhes Lajos. — Tályán: H. Nagy L. — Ócsodón: Mesáros István. — Nagy-Kitindán: Wolsinger Izidor. — Pesten: Cselkó György. — Vekerle László.

Rövid értesítés. Nagy-Várad: B. M. I. A fígyelem hízelgő reánk nézve A feladványokat köszönettel vettük. A harmadikban az ugynevezett „tempó"-t a Király első lépése is megnyerheti. A mi Bayer Konrád 196. számú feladványát illeti, úgy látszik, hogy II-66 lépés is célhoz vezet, mely első lépéssel Bucsdnyból: Tomka Kálmán, Pécselt: Rittkay János és Parahutyából: Rothfeld József urak szintén helyes megfejtéseket küldtek be. A három lépéses mat azonban megfogható. N.-Kitinda: W. A feladványt köszönettel vettük, s át fogjuk vizsgálni.

1864-dik évi naptárak.

Megjelentek Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatalában Pesten, egyetem-utca 4-ik szám alatt, az 1864-ik évre szóló következő naptárak, melyek Magyarországon és Erdélyben minden könyvtár- és könyvtőlönél is kaphatók, ugymint:

Bolond Miska naptára 1864-ik évre. Számos eredeti fametszettel. Hetedik évfolyam Csinos borítékba fűzve. Ara 80 kr.

Kakas Marton humorisztikus naptára. Hatodik évfolyam. Számos elvez képpel. Csinos borítékba fűzve. Ara 80 kr.

István baei naptára. Kilencedik évfolyam. Szerkeszté Majer István. Képekkel, szines borítékba fűzve. Ara 50 kr.

Lidérc-naptár. Harmadik évfolyam. Képekkel. Tartalmát képezik: rémtörténetek, lélek, lélekcsök, bűnesetek, csodálatos tünemények, tündérrágók, vadász- és utkalandok stb. Tarka és szépen kifestett borítékba fűzve. Ara 60 kr.

A magyar nép naptára. Szerkeszté Tatár Péter. 4-rét. Képekkel és tarka borítékkal (Olecsó szép naptár).

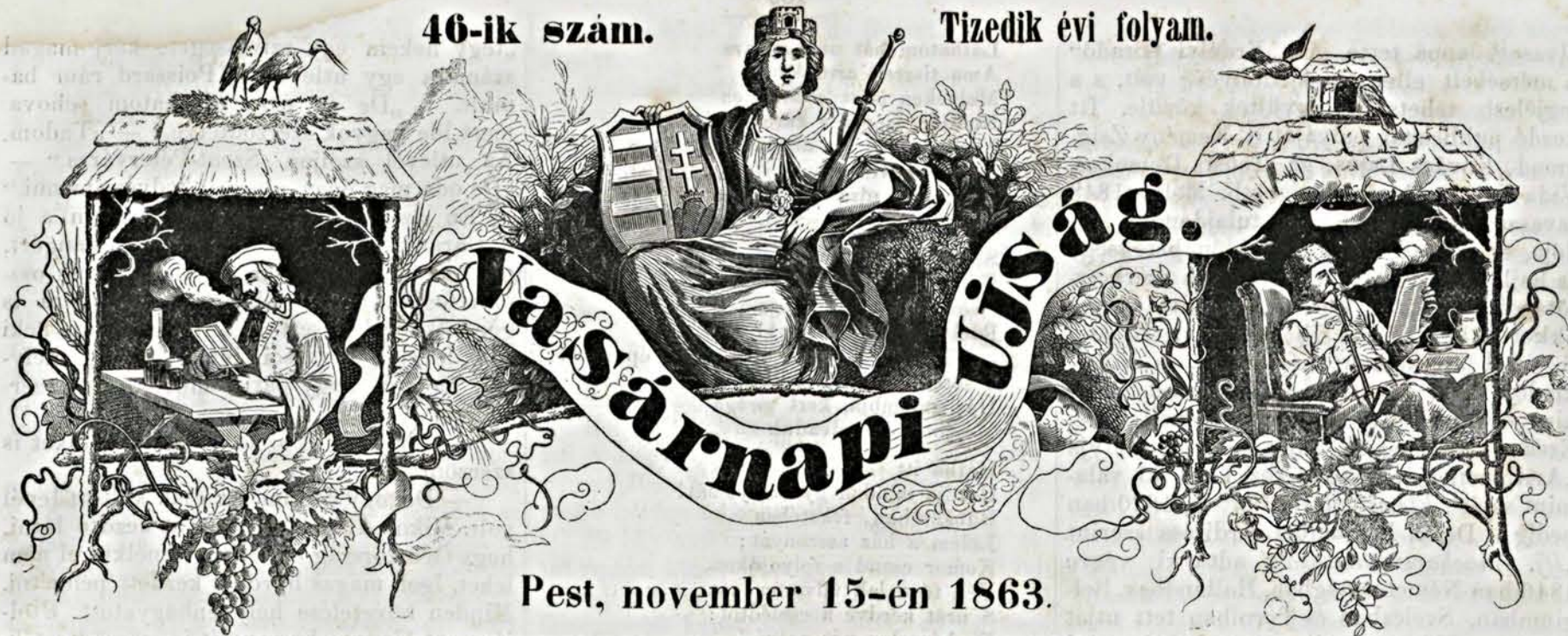
Paprika Janosi képes kalendáriuma. 4-rét. Szerkeszté Tatár Péter. Csinos borítékba fűzve (a legolcsóbb naptár).

TARTALOM.

Möré István (arckép.) N. I. — A fecske tragédiája. Szász Béla. — Egy lengyel történet (folyt.) Jókai Mór. — A Tisza bősége képpel. (folyt.) P. Szathmári Károly. — Archaeológiai levél. Römer Flóris. — A Balaton lecsapolása és a sífoki tünemény. (képpel) — A rovarok életéből. (ábrákkal.) Dr. Sz. — Babonás hit a nap- és holdfogyatkozásnál. Dr. B. L. — Egyveleg. — Tárház: Egyház és iskola. — Ipar, gazdaság, kereskedés. — Közintézetek, egyletek. — Mi újság? — Nemzeti színház. — Budai népszínház. — Szerk. mondanivaló. — Sakkjáték. — Heti naptár.

Melléklet: Fél iv hirdetések.

Feloldó szerkesztő Pakh Albert. (Lak. magyar-utca 1. sz.)

Pest, november 15-én 1863.

Előfizetési feltételek 1863-dik évre: A Vasárnapi Újság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. Fél évre 5 ft. Csupán Vasárnapi Újság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Újság és Politikai Ujdonságokak illetőleg, 1863. november 1-től kezdve: Egy, négyezer hasábozott petit sor ára, vagy annak helye, egyszeri igitásnál 10 krba; háromszor vagy többször igitásnál csak 7 krba számítatik. — Külföldre nézve kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad, Hamburg és Altonában: Hausenstein és Vogler. — M. Frankfurtban: Otto Molten és Jaeger könyvtárosok; Bécsben: Oppelék Alajos. — és Pesten: a kerész-gazdasági ügynökkés is, József, 14. sz. a. Bélyeg-díj, külön minden igitás után 30 ujkr.

Méhes Sámuel.

(1785-1852.)

A szellemi és anyagi haladás irányát kijelölni, s a közmivelődésre és jólétre szolgáló vezéreszméket megadni: rendszeren csak nagyobb szellemek feladata. De ezek mellett aztán szükséges, hogy az irány megvalósulhatására és az eszmék életbeléptetésére oly férfiak támadjanak, a kik a társadalmi erők összpontosításával azokat megtestesíteni tudják, s e végre a közszellemet gyakorlatilag felhasználják. — Nemzeti életünk szellemi munkásainak ez utóbbi osztályába sorozhatjuk Méhes Sámuel, kinek éles belátása, tanszéke elfoglalására. April elején indult meg Heidelbergből, s az akkor kiüjtött francia háboru csatapiacait ki akarván kerülni, Csehország felé vette útját. Regensburgban azonban a francziák keze közé került. Nehány nap mulva innen kimenekülvén, még komolyabb veszélyek közé jutott. Az osztrákok franciaia kénnek tarták, s csak nagy nehezen birt megszabadulni a kötél-től. Viszontagságait részletesen leirta 1847-ben kiadott utleírása „Visszaemlékezések" című szakaszában.

MÉHES SÁMUEL.

Méhes Sámuel 1785-ben Kolozsvárt született. Atyja Méhes György, az ottani reform. főiskola ritka tudományos képzettségű tanára volt. Tanulását a gondos szülők felügyelete alatt e főiskolában kezdte és végezte, hol a legjelebbek közé tartozott. Majd tudományos ismeretei öregbítése végett 1806-ban külföldre utazván, a heidelbergi egyetemen csaknem három évig szép előmenetellel tanulva különösen a természeti s bölcsészeti tudományokat. Ittazon, idegenekre nézve hízelgő kitüntetésben részesült, hogy mivel családok fia barátságát keresték, s az egyetem európai hírtanárainak társaságára megnyiltak számára. A badeni nagyherceg négy pályakérdést adván föl, a természetitanit Méhes fejté meg, s ő nyerte el a jutalmul kitzított arany érdempénzt.

Jeles tehetségeinek híre a honba eljutván, az erdélyi reform. egyházi főtanács a nagy reményű ifjut 1809 elején a matematikai és természeti tudományok tanárává nevezte ki. Atyjának még ez év folytán történt halála következtében, haza kelle sietnie

tanszéke elfoglalására. April elején indult meg Heidelbergből, s az akkor kiüjtött francia háboru csatapiacait ki akarván kerülni, Csehország felé vette útját. Regensburgban azonban a francziák keze közé került. Nehány nap mulva innen kimenekülvén, még komolyabb veszélyek közé jutott. Az osztrákok franciaia kénnek tarták, s csak nagy nehezen birt megszabadulni a kötél-től. Viszontagságait részletesen leirta 1847-ben kiadott utleírása „Visszaemlékezések" című szakaszában.

történt, hogy mikor egy gondatlan tévedő szeméből a megbánás könyvet facsarta ki, a jószívű tanár maga is vele együtt könyezett. A főiskola virágzása, emelkedése életének nem szűnő gondoljai közé tartozott. A tanárnak egyszersmind gazdának, pénzkezelőnek és főgyházi tanácsnoknak is kellett lenni. Méhes e különböző szakokban fáradszatlan buzgó és ügyes levén, mindenben sikeres tevékenységet tanusított. Az atyja által kezdet építkezéseket bevégezte. A természeti tudományok fejlődését, az életre gyakorolni kezdett befolyását mélyen érezve, a mit terjesztőkre maga nem tehetett, az által kívánta pótolni, hogy 1841-ben édes atyja emlékének megörökítésére, 10,000 pengő forintnyi tőkével, a vegytan és természetrajz tanítására egy új tanszéket alapított. E nagyszerű áldozattal fejezte be Méhes közoktatói pályáját. Ugyanez év nyarán a Kolozsvár melletti Felekhegyen lefelé haladtában szerket a lovak elragadták a szes következtében fején kemény sérülést szenvedett. Hosszas orvoslás után egészségi állapota javult ugyan, de előbbi testi és lelki erejét nem nyerte vissza többé, s 1845-ben 36 évi tanársága után nyugalomra lépett.

A kolozsvári reform. egyház 1843-ban gondnokává választván, a már megkezdett, de félben állott diszes külvárosi új templom föl-építése körül is kiváló érdemei vannak; nemcsak az építésre szükséges költségeknek adakozások útján összegyűjtését eszközölte, de maga is 1000 forintot ajándékozott e célra. Az ő buzgósgának műve, hogy 1851 őszén meg lehetett nyitni e templom ajtait.

Az irodalom terjesztése érdekében sem működött kevesebb sikerrel. Erdély egyetlen magyar hirlapja, a Pethe Ferencz által alapított és csaknem öt éven keresztül tetemes áldozattal fenntartott „Erdélyi Híradó" részvételihi miatt (az előfizetők száma 200-ra sem emelkedett) a bukás szélén állott. Méhes 1831-ben átvévén, társalapjával a „Nemzeti Társalkodó"-val együtt, kapós és

HETI NAPTÁR.

A weekly calendar table with columns for dates and days of the week, including religious and public holidays.

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztáv. — Nyomatja Landerer és Heckenast, egyetem-utca 4. szám alatt Pesten, 1863.

olvasott lappá tette. Az „Erdélyi Híradó“ a mérsékelt ellenzék közlönyévé vált, s a legjelesebb tehetségek gyűltek körüle. Itt kezdé publicistai pályáját b. Kemény Zsigmond, Kovács Lajos, gr. Teleki Domokos, Vida Károly, Dózsa Dániel stb. Méhes 1848 tavaszáig volt a „Híradó“ tulajdonosa, kiadója, felelős szerkesztője, midőn betegsége és hajlott kora miatt több év óta szerkesztőtársának Ocsvai Ferencnek adta át. Az akkori „*Vasárnapi Ujság*“nak, a Brassai S. által szerkesztett néplapnak, is ő volt kiadója 1834 apriltól 1846-ig, s ezt hetenkint egyszer saját lapjához is mellékelte. Ezeket kivül még 1817-ben kinyomatá atyja „*Arithmetica*“ iskolai kézi könyvét, valamint saját „*Elemi Algebráját*“ is. 1820-ban pedig a Deáki F. Sámuel fordítása szerint „*Ifj. Anacharsis utazását*“ adta ki, végre 1846-ban Németországban, Hollandban, Belgiumban, Szeiczban és Tyrolban tett útját leírván, „*Úti jegyzetek*“ cím alatt bocskája közre, jótékony czéllra.

Irodalmi munkássága elismerésül a magyar Akadémia 1836-ban lev. tagjának választotta.

Az 1841, 1846 és 1848-diki erdélyi országgyűlésen Kolozsvár követé volt, s az 1848-diki pesti nemzetgyűlésre is az összes polgárság öt választá képviselőjének, ki a nép igények mindig lelkes szószólója s a köztelhervelés egyik buzgó előharczósa volt. — A gyűlésekben a legalaposabb és tekintélyeseb szónokok közé tartozott, s az országos munkálatokban kitünő részt vett. Mint köztisztelő álló polgár, Kolozsvárt a városi közigyelésekben, megyei s más politikai küldöttségekben is fontos szerepet viselt. Bizalmas barátságban, összeköttetésben állott kora leghatályosabb és legnagyobb befolyásu embereivel, s a lefolyt kor küzdelmei között úgy a szellemi, mint az anyagi téren, alig merült fel kérdés, mely körül Méhes munkássága igénybe ne lett volna véve akár tanácsal, akár pénzzel, akár befolyással kellett a közügynek lendületet adni. Mindig kész volt saját érdekeit is háttérbe szorítani, hogy más családok vagy egyes emberek vagyonszerzését, szerezését, cletsorsát illető ügyesbajos dolgokat intézhessen. Munkásságát siker koronázta, mert tiszta jó akarat lelkesíté és józan bölcs számítás vezérelte. Az anyagi érdekek körüli munkásságának köszönhetette vagyonosodását, de növekedve anyagi erejében, erősödött a jó iránti buzgóságban s nyilvános áldozatait sokkal fölülmúlják titokban véghezvitt jótettei.

A magánéletben egy volt az emberek legjobbjai közül. Családi életét boldognak nem nevezhetni; négyszer házasodott meg, s három szeretett nőt és három szépeményű gyermekét, éltek legszebb szakában kísérte rendre a temetőbe.

Meghalt 1852 márczius 30 án. Végrendelete megfelelt életének. Mint gyermektelen ember, saját szorgalmával szerzett tetemes vagyonának nagy részét jótékony célokra hagyományozta: ösztöndíjakra kitünő tanulók számára, népiskolák gyarapítására, 3000 frot pedig alapítványul szegény sorsuak számára, hogy kamatjából télire tüzi-fa segédelmet nyerjenek. Neve áldott marad!

N.—s.

Régi jó házam.

Ugy ohajtom, égek látni
Anny, annyi év után!
Almaimnak kétes útját
Messe földön míg futám,
Melyek egykor a sikon, a
Házat, udvart jelelék:
Most is hiva integetnek
A magasló jegenyék.

Láthatom hát nem sokára
Ama tisztelt arcokat,
Melyeken mint oltárképen
Nincsen szeplős s karcoltat.
Nyilik a kör... ah az óra
Nékem üdvöt szerze itt...!
S vágyom újra-élni a mult
Kedves, édes perczeit.

S míg ez érzés úgy siettet,
Van mi gátol s visszatart:
Nem látott-e ez a ház is
Rázkódást és zivatart?
... Távoznunk, — s mi fényes, ép volt:
Elsötétül, romba hull...
Ház galambja, kert virága
Megjöttünkig elvadul.

Hátha itt is változásnak
Horjda minden gyász-nyomat!
Búbánatban, feketében
Lelem a ház aszonnyát;
Komor csend a folyosókon,
Vén fű a lak udvarán...
S urát kérdve a cselédnél:
Ez bámulva néz reám.

Hátha a zárt kapu mellett
Mérgecs állat agyagor,
Ingerült hang kérdi belől:
Mit kívánok, ki vagyok?
S megütődöm a lakók: k
Ösmeretlen képeim...
Hátha — hátha — míg von a vágy:
Tétovázniak lépteim.

Ah, jobb lesz tán, visszatérve,
A mult képét örözenem,
Ha megcsalhat s bánatot nyujt
A valóság, a jelen.
Szebb a tájnal, — hol az ószi
Fagyaló szél átsuhan —
Máslatja, mely mutatja
Festve bár, de lombosan.

A ház mint volt álljon: a fal
Vad babértól zöldeljen,
Benn, helyén a régi butor,
Láng, parázs a tüzelőn.
Ur és asszony arca legyen
Nyilt, redőtlen mint vala;
És a légkör fényes, hangzó
Az örömmel általa.

Lássam a család virágát
Folyvást ifján és üdén;
A fiukat játszadozva
A gyümölcsös zöld fűvén;
Mint repül a sárga hajfűrt,
A piciny ajk mint cséveg...
— A szép emlék nálam ezt a
Képet örökítse meg! *Tompa Mihály.*

Egy lengyel történet.

Novella.

JÓ KAI MÓRTÓL

(Folytatás.)

Párisba megérkezettünk legfőbb gondom volt kerülni azokat a helyeket, a hol lengyelekkel találkozhatnánk. Égyedül magamban conspiráltam. Féltem, hogy valaki megismer s a titok elszivárog; nem áruulás utján, hanem könnyelműségből; egyik ember elmondja a másiknak, az a harmadiknak, utoljára oda is eljut, a hova nem akarunk. Mai nap csak az a titok, a mit egy embernél több nem tud.

— Ah! — Larisse megnehezelt.

Zseminszky észrevette azt, és sietett kiengesztelni.

— Hiszen férj és nő — egy ember.

— Így jól van.

E helyett a párisi mindenféle színházak művészeinek társaságát kerestem; azokkal kötöttem igen mély ismeretséget. Jámor zsidó gazdám már azt hitte, hogy egészen elkorhelyesedtem. Valamelyik operatársaságnak egy Poissard Alfréd nevű színészével ismerkedtem meg; igen jó fiu volt, sokat bomlottunk együtt, egészen jó pajtások lettünk. Egyszer azt mondtam Alfrédnek:

„Tégy nekem egy szívességet, kérj magad számára egy utlevelet.“ Poissard rám bámult. — „De én nem utazhatom sehova mert ide vagyok szerződöttem.“ — „Tudom, az utlevél szóljon Szent-Pétervárra.“ — „De oda meg épen nincsen kedvem menni.“ — „En azután annyira telebeszéltem a jó fiut arany hegyekkel, hogy az ilyen hangért, mint az övé, Varsóban és Pétervárot otstani fogják a rubeleket, hogy utoljára is gondolkodásba esett. Később mutattam neki egy levelét a varsói intendansnak, melyben megbiz, hogy párisi művészekkel szerződjem.

— Ah! ön volt az tán, a ki bennünket is szerződöttem?

— Dehogyan voltam. Az csak költött levél volt. Mikor Alfréd barátom át kezdte látni, hogy Oroszország az ő hangja nélkül el nem lehet, igen magas hurokat kezdett pengetni. Minden követelése helybenhagyatott. Utoljára azt kívánta, hogy nejét is szerződöttesek. Ez ugyan rám nézve alkalmatlan volt akkor, de a sors jobban tudta, hogyan jó. Ez is el lett fogadva. Kegyed bámulhat azon, kedves Larisse, hogy én annyi cselészövényt szöttem, fontam; holott az a ki idehozott, vissza is vihett volna. De az én terveim igen messze jártak; nekem minden áron francia utlevél kellett. Elvégre még háromezer frank bántapnézt is kötött ki magának az én barátom, azon esetre, ha az intendans szerződötését az oda-utazás előtt megmástaná. — Azt már ez ideig meg is kaptam, mert a mint utlevelét kezembe adá, hogy szívességből vigyem el az orosz követéséghez láttaozás végett: én vissza sem mentem vele többet, hanem a legelső borbélyműhelyben átalakítottam szakállamat a személyleírás szerint, s az esti vonattal már utban voltam Varsó felé; ott fölkerestem bankáromat, kinél jószágom ára le volt téve. Nem volt semmi írott szó közöttünk; csupán egy latin mondásban egyeztünk meg Virgiliusban; a ki e mondattal jön hozzá, annak a pénzt fizesse ki. Rögtön kifizette. Talán rám is ismert, de azt nem mondta és nem mutatta. Alfréd barátom megkapta a bántapnézt s aztán valószínűleg nem törődött sem szerződötésével, sem velem, sem az utlevéllel többé.

En pedig a prága-külvárosban fogadtam ki egy kis földszinti házat.

Nem lakott benne senki, egyedül én, és egy kis parasztleány, a ki éltel hordott és takarított. Három hónapig nem hagytam el a házat, azt mondtam a cselédnek, hogy beteg vagyok. Az alatt szakállam újra megnőtt; azt az arcot, a mivel Párisból ide jöttem, nem volt szabad ismeretessé tennem az utcán. Járattam a hivatalos kormánylapot s egy dolgot tanulmányoztam belőle. Voltak a hónapnak bizonyos napjai, a mikben Anikoff tábornok Varsóból Szent-Pétervárra és onnan ismét vissza utazott. Megjegyeztem magamnak ezeket a napokat. Rendesen minden hónap tizedik napja volt az, a melyen elment, és kilencedik, a melyen visszajött.

Mikor a szakállam egészen kinőtt, ezen hónap negyedik napján elküldtem cselédemet a czukrászhoz, azon izenettel, hogy küldjenek nekem egy nagy kantalup dinnyét. A leány elhozta azt.

Másnap reggel azt mondtam neki: — Gyermekem, eredj a vasuti állomáshoz, öltsd karodra ezt a dinnyét kosarastul, s vegyülj a gyümölcsöt áruoló kofák közé. Ha valaki kérdezi, hogy a dinnye? mondjad, hogy már el van adva. Majd mikor én aztán szólítalak: „te kis leány azzal a dinnyével!“ akkor jöjj oda, a hol én leszek, s ha kérdem: „hogy adod?“ felelj rá: „három ru-

belért“ s ne engedj le belőle, akárhogy alkudjam is veled. Erted-e?

Azzal vettem az utitáskámat, s mentem a vasúthoz.

Nem csalatkoztam. Ezen a napon utazott Anikoff is.

Ilyen alkalommal kemény elővizsgálatnak szokott kitéve lenni minden együtt utazó. Utlevélre nem volt szükség az ország belsejében járáskelésre; hanem annál inkább kimotozták az embernek minden öltönydarabját, fölkeresém szemekkel odarendelt cselédemet, ki letakart kosarával ott várt reám a lepényes áruasztalok között s rákiálték; odajött, mutatta a dinnyét; alkuba ereszkedett velem; valami orosz financiahiatalnok, ki jól megszedhette magát, közbevetődött, elkezdett rám árverezni: felvert reám negyven rubelig a saját dinnyémet; a mit szemeláltára ki is kellett fizetnem a leányunk.

Ezen aztán az orosz ur is nevetett, — meg én is.

En bevettam a dinnyét kosarastul; azt mondtam, haza akarom vinni a feleségemnek ki még ilyet soha sem látott. Abban a dinnyében volt elrejtve francia utlevelém és egy töltött pisztoly.

— Ah! — Larisse összeborzadt.

— Ugy tettem vele, hogy egy cikket finomul kimetszettem belőle, azon keresztül aztán kivettam a dinnye belét; a pisztolyt és az utlevelet beletakartam sokréti gutta-percha-vászonba s a dinnye belsejébe elrejtém, azzal a kivágott cikket ismét visszahelyeztem, keresztülszűrtem vékony sodronnyokkal, a mellette levő gerezdekhez erősítve. Nem lehetett azt észrevenni.

(Folytatás köv.)

A Tisza bölcsője.

(Emléklül a jó máramarosiaknak.)

Irta P. SZATHMÁRY KÁROLY.

(Folytatás.)

V.

Remete. Szaplonca. Medvevadászat. Védelem a medvék ellen. Szarvaszó. Csárda.

A Téséről Szigetnek vezető út, a mint a Tiszát áthidalta, rögtön a hegyek lábához — mondhatnánk, lábfejéhez simul s magaslatain, kivált tavasszal és őszszel, mikor még alant zöld, fenn a havasokon pedig hokorona csillog, szép látományt nyujt. Lenn a kanyargó kristály-folyam, száz meg száz „borkorra“ fűzött tutajjal. A sikon Bedó ruthen egyházának, főlebb Szatinának csillogó bádog tornya; háttérben a szétvillázó két völgy, melynek háttérét a Pop Iván roppant tömbje képezi, fejn ezüst királyi koronával s szép zöld palástjával, melybe mintegy dideregve látszik burkolózni.

Remete, az első helység Sziget felé — nevével hihetőleg remetésgétől vette, kinek vagy kiknek igen alkalmas lakásuk lehetett ezen félrefekvő magános helyen. Régebben magyar hely volt s a jól tudom, még ember emlékezetre ref. egyház is volt benne. Minden régisége mellett eddig ismert okmányok szerint csak 1437-ben fordul elő első ízben, hol a Bessenyödi alispánsága alatt tartott megyegyűlésén, mint máramarosi nemes

„Andreas filius Emerici de Remethe“ is előfordul.

Különös hatása van a falu végén a zsidó temetőnek, melyet a Tiszától csak az országút töltése választ el.

Régi, még az őserdőből fennmaradt tölgyek sötét árnyékában nehéz és sűrűn állított mohos sűrűkvek keleti betűi tűnnek ki itt-ott s kivált ha az utas előtte éjjeli hold fényénél megy el, hol a Tisza locsogni s a falevelek suttogni hallszanak; a barna árnyak a széllel lengetve mozogni látszanak; — szinte lehetetlen valami ünnepélyesebb érzelmeket leküzdeni.

Remetén tul az ut még jobban bekanyarul a hegyek lábái alá s egész borzalmas pompájában tűnik fel Máramaros egyik legszebb bérce a „Szaploncai kő“.

Ez egy hatalmas trachit-szirt, mely saját romjai közül mintegy kétszáz lábnyi falmeredek tetővel válik ki, mely annyival felségesebb képet nyujt, mivel az egyenes menetű hegység mintegy rögtön leszakad s egészen kopár falait alatt eleven zöld erdő fedi el.

Maga a falu kevés nevezetességgel bir itt tünnek fel legnagyobb tömegben a Huszt felől jövőnek az ut két felét elfoglalt zsidók keleti erkélyű és rondaságú faházai, melyektől román atyánkfiai szerény szalmafedelei a sötét völgy homályába vonultak.

E falu neve történetileg sem igen szerepel egyébben, mint hogy Máramaros egyik derék családjának, a Szaploncaiaknak nevet adott.

De annál több kincscsel látta el a korlátalan vad természet.

A falu át rohan egy sebes hegyi patak, kristály habjai között pisztrángokat üze s eredetét a sötét havasi völgyekből hozva, hol az ünnepélyes csendet csak az ő csattogó hangja, madarak zenéje, vadak csörtetése s néha a vadászok hahója veri fel.

Sokáig híven emlékemben fog maradni, azon utolsó kirándulásom, melyet a szabad természet e szent oltáraihoz tettem.

Előre tudatva volt, hogy nagy medvevadászó társaság fog összejönni a szaploncai hegyalján s a „szaploncai borkut“ gyönyörű forrásánál.

Ritka jó humorban volt az ország; kezdett kifelé állani rudja a Bach-féle miniszteriumnak. A szebb jövőről ezer titkos reményvirág bimbózott, azt állították, hogy az első szaploncai forrás mind azoknál élőbb való.

Van benne Tognio szerint: szabad szénsav nagy mennyiségben, szénsavas mészeleg, szénsavas keseréleg, s kettedszénsavas szikéleg roppant mennyiségű.

Ezeket kivül Adler szerint szikhalvag, iblany, kovasár és kőolaj. **)

Használják pedig a szaploncai vizet kitünőleg savanyu borhoz, itt az egészségest is egészségesebbé teszi, ezenkívül azonban emésztési, altesti, görvényes és fekélyes bajokban. Szigetre hordókat szállítják s záratlan edényben szokták tartani. A fogadókban a borra ez ráadás, mint hushoz a mártás.

Szaploncánál újra kitágul a Tiszavölgy s északra a regényes Taracz völgyét tárja fel; az említett folyó itt onlik a Tiszába Taraczköznél.

Odább Hosszmező, Técső kiadása kicsinyben, majdnem egyetlen utcából álló magyar-orosz lakosságú kisváros, ásványforrással; aztán Szarvaszó, Mán József főispán

*) Hogy a le-lecsapó medvéktől a málé, melyet tejesen igen szeretnek, véde legyen, az általok leginkább látogatott helyekre, négy czölöpre deszkákat raknak s az örök ennek tetejébe építik kanyhókat, maguk után a létrát gondosan felhuzván s a medvére töltött fegyverrel várakozva e biztos állomáson.

**) Lásd Tarák József: A két magyar haza első rangú gyógyvizei. 1848.

„Andreas filius Emerici de Remethe“ is előfordul.

Különös hatása van a falu végén a zsidó temetőnek, melyet a Tiszától csak az országút töltése választ el.

Régi, még az őserdőből fennmaradt tölgyek sötét árnyékában nehéz és sűrűn állított mohos sűrűkvek keleti betűi tűnnek ki itt-ott s kivált ha az utas előtte éjjeli hold fényénél megy el, hol a Tisza locsogni s a falevelek suttogni hallszanak; a barna árnyak a széllel lengetve mozogni látszanak; — szinte lehetetlen valami ünnepélyesebb érzelmeket leküzdeni.

Remetén tul az ut még jobban bekanyarul a hegyek lábái alá s egész borzalmas pompájában tűnik fel Máramaros egyik legszebb bérce a „Szaploncai kő“.

Ez egy hatalmas trachit-szirt, mely saját romjai közül mintegy kétszáz lábnyi falmeredek tetővel válik ki, mely annyival felségesebb képet nyujt, mivel az egyenes menetű hegység mintegy rögtön leszakad s egészen kopár falait alatt eleven zöld erdő fedi el.

Maga a falu kevés nevezetességgel bir itt tünnek fel legnagyobb tömegben a Huszt felől jövőnek az ut két felét elfoglalt zsidók keleti erkélyű és rondaságú faházai, melyektől román atyánkfiai szerény szalmafedelei a sötét völgy homályába vonultak.

E falu neve történetileg sem igen szerepel egyébben, mint hogy Máramaros egyik derék családjának, a Szaploncaiaknak nevet adott.

De annál több kincscsel látta el a korlátalan vad természet.

A falu át rohan egy sebes hegyi patak, kristály habjai között pisztrángokat üze s eredetét a sötét havasi völgyekből hozva, hol az ünnepélyes csendet csak az ő csattogó hangja, madarak zenéje, vadak csörtetése s néha a vadászok hahója veri fel.

Sokáig híven emlékemben fog maradni, azon utolsó kirándulásom, melyet a szabad természet e szent oltáraihoz tettem.

Előre tudatva volt, hogy nagy medvevadászó társaság fog összejönni a szaploncai hegyalján s a „szaploncai borkut“ gyönyörű forrásánál.

Ritka jó humorban volt az ország; kezdett kifelé állani rudja a Bach-féle miniszteriumnak. A szebb jövőről ezer titkos reményvirág bimbózott, azt állították, hogy az első szaploncai forrás mind azoknál élőbb való.

Van benne Tognio szerint: szabad szénsav nagy mennyiségben, szénsavas mészeleg, szénsavas keseréleg, s kettedszénsavas szikéleg roppant mennyiségű.

Ezeket kivül Adler szerint szikhalvag, iblany, kovasár és kőolaj. **)

Használják pedig a szaploncai vizet kitünőleg savanyu borhoz, itt az egészségest is egészségesebbé teszi, ezenkívül azonban emésztési, altesti, görvényes és fekélyes bajokban. Szigetre hordókat szállítják s záratlan edényben szokták tartani. A fogadókban a borra ez ráadás, mint hushoz a mártás.

Szaploncánál újra kitágul a Tiszavölgy s északra a regényes Taracz völgyét tárja fel; az említett folyó itt onlik a Tiszába Taraczköznél.

Odább Hosszmező, Técső kiadása kicsinyben, majdnem egyetlen utcából álló magyar-orosz lakosságú kisváros, ásványforrással; aztán Szarvaszó, Mán József főispán

*) Hogy a le-lecsapó medvéktől a málé, melyet tejesen igen szeretnek, véde legyen, az általok leginkább látogatott helyekre, négy czölöpre deszkákat raknak s az örök ennek tetejébe építik kanyhókat, maguk után a létrát gondosan felhuzván s a medvére töltött fegyverrel várakozva e biztos állomáson.

**) Lásd Tarák József: A két magyar haza első rangú gyógyvizei. 1848.

és 48-iki követ lakása, mely falu e derék családon kívül még azon nevezetességgel is bír, hogy pár évtizeddel ezelőtt a felette eső domb egyik vágásában nagybecsű aranykincset találtak, leginkább iniciatív gyűrűk és csavart lánczokból állók, melyek a legrégibb korszakra emlékeztetnek.

Még csak egy kisded dombon kell áthalatnunk, melyen egy zsidó telep és néhány malom mellett Szöllősy Balázs ur 30—40 embert foglalkoztató keresett gyufagyára állít meg, s aztán az Iza-hidon átrobogva — illetőleg gyalogolva — előttünk terül Máramaros középpontja, az utóbbi időkben tűzvészektől általánosan szenvedett, barátságos megyefőváros, *Sziget*. (Folyt. követc.)

Nehány újabb czélszerű találmány.

Mióta a világ hihetetlen gyorsasággal siet előre a gőz szárnyain, azóta találmány találmány ér és nincs nap, mely valamely újat ne hozna. A gépek és találmányok a kézműipar végkép kiszorítani igyekeznek százados jogaikból, vagy legalább könnyítik a haladást, mert kevesebbet a fizetett munkát és egyeseket hirtelen gazdagítanak, míg néha virágzó községeknek tönkre tesznek, hogy egy újabb nemzedéket alkossanak, melynek hazája s mindene a gyár és kenyéradója a gyárnok. Azonban hazánk a gyáriparnak nem lépett még a stadiumába s itt-ott még léteznek az a patriarchalis viszony, mely minden kísérletek dacára hála Istennek még nem szülte nálunk azon vagyontalan proletárius rendet, mely gyár nélkül el nem élhet, mert még földünk van anyni, hogy kétszer anynyian is mint vagyunk, elférhetünk rajta.

A magyar ember még nem feltétlen majmolja a külföldnek, s mit onnan kap, előbb szegiről végiről megvizsgálja s gyakorlat után jut, az eredményt látva, azon meggyőződéshez, hogy amaz új dolog jó, hasznos és czélszerű, nem úgy mint az a béréslegény, ki csak azért nem szerezte az új ekét, bár jól szántott, jól harzódalt, — jobban mint a régi szerkezetű, — mert *zöldre* volt festve, s csak akkor ismerték el jóságát, midőn már vele együtt elkopott, azaz megvénült, s nem volt többé zöld sem az eke, sem az ő feje.

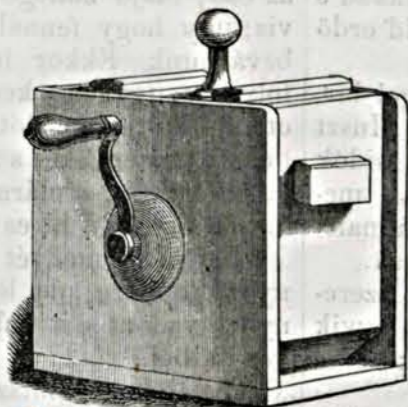
Ezzel ismét néhány újabb czélszerű találmányt akarunk megismertetni, s azon meggyőződésben vagyunk, hogy ezek mivel nem vágnak épen a kézműipar kevesítését előmozdító eszközök közé, a magyar közönségnél annyi inkább pártolásra találnak, mert a költséget kimélik és így a vagyont szaporítják.

Ezek között első sorban áll egy itt rajzban látható *olaj-sajtó*, mely a könyök-emelvény rendszer (Kniehebel-System) szerint készült, s ezáltal az eddig használt csavar-sajtókat háromszoros nyomó erővel mulja felül. E rendszer szerint egy legkisebb alakban épült sajttal, milyen ez is, 3 láb hosszú emelvényvel 1200 mázsa nyomóerőt lehet

kifejteni. Ezen sajtóval rendszer, különösen az olaj-sajtóval, előnyel alkalmazható, különben igen hasznos szolgálatot tehetne meg mervben nyomdák és könyvkötők, papírsajtóval és díszmunkák elkészítésére.

A *Lund-féle dugaszhozó*, melyet 2-ik rajzunk ábrázol, már gyakorlati szempontból is azért igen czélszerű, mert nem lehet félni, hogy a dugó vagy beletörök, vagy a kihuzásnál az üveget szétrepeszti. Különösen használhatják nagy vendéglőkben, hol naponként több száz meg száz üveg kinyitandó.

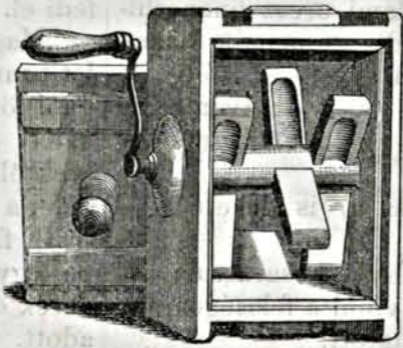
Az amerikai legújabb *vajkőpi*, melynek 3. és 4-ik képünk külsejét és belsejét mutatja, igen czélszerű, miután a munka vele kevés és tiszta s rövid ideig tart, úgy hogy negyedrésnyi idő alatt kétszer annyit lehet vele megköpülni, mint az eddigi fűrészt hosszú vajkőpükkel, melyek abroncsaikat gyakran szétpattantják.

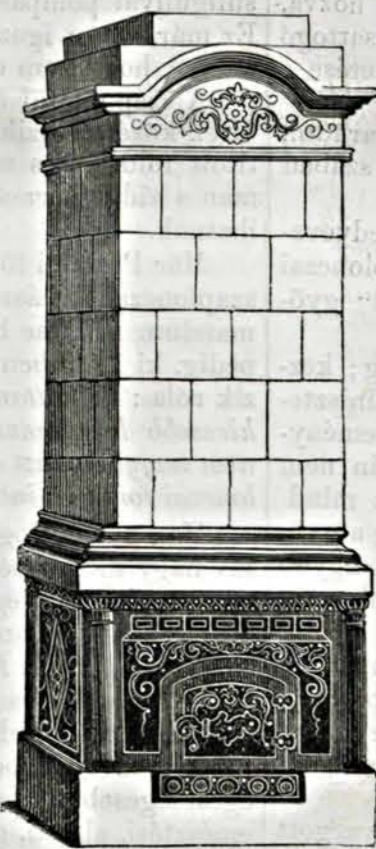
3. sz. Amerikai vajkőpi, kívülről.

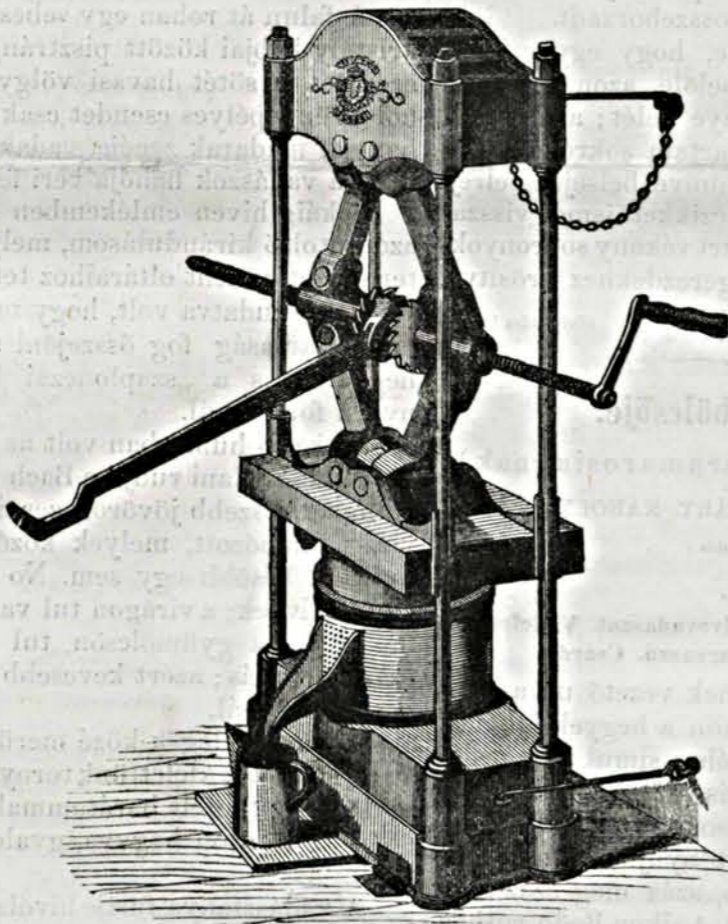
2. sz. Lund-féle dugaszhozó.

7. sz. Amerikai vajkőpi, belülről.

5. sz. Belga kályha.

1. sz. Olajsajtó.

Ujabb gépek és házi eszközök.

Legérdekesebb és a mostani télzszak beálltával legajánlandóbb találmány az 5-ik képünkön ábrázolt *Belgiumból* hozott *czélszerű kályha*, mely félig vas, félig pedig cserép, s alkalmas egy a legnagyobb helyiségek, termek, csarnokok, mint lakozók fűtésére és folytonos melegen tartására, úgy kokszzal, kőszénnel, mint fával vegyest. s a tüzelő anyag kiemelése mellett azon előnnyel bír, hogy a szobát el nem tisztelenítik, s a meleget, mivel tetejük cserép, soká tartják, míg a kőszén- és kokszzűrésre használt vaskályhák, mielőtt a tűz bennük elhamvad, kihűlnek, vagy, ha folyást tüzelnek bennük, kiállhatatlan meleget fejtenek ki, úgy hogy közel sem lehet hozzájuk menni. E belgiumi kályhák azonban, csak aljuk levén öntött vas, melyben bármiféle tüzelővel tüzelhetni, nem lesznek izzóvá, hanem hama-

rabb kiadják a meleget, és meg is tartják sokáig, mivel felső cseréprészkök oly czirkulációval van ellátva, hogy a melegség nem megy egyszerre ki a kéményen. E czélszerű kályhák annyira divatba kezdenek jöni, hogy a vaskályhákat nemcsak a ki fogják szorítani, nemcsak czélszerűségük, de csekély árukkal is, mivel egy ily kályha, mely belül és kívül is fűthető, nem jó többé 55—65 ft-nál, s fehér vagy szürke cserépből készült a megrendelő izlése szerint.

E kályhák, valamint a fenn elősorolt czélszerű képek folyvást kaphatók *Vidats és Jankó* jóhírű és országosan ismert gyárában Pesten, két-nyul-utcában, vagy a jól rendezett raktárban, szervita-téren, gróf *Teleky*-házban, hol mindenféle gazdasági gépek vannak kiállítva. — *M. I.*

Nadar léghajója.

Európaszerte nagy zajt ütött azon óriási léghajó, mely Párisban, a Mars-mezőn október 3-án emelkedett föl először; s e zaj nem volt épen alap-talan, ha tudjuk, hogy minden eddigi léghajó közt ez volt legnagyobb, ez vitt magával legtöbb utazót, s ennek volt majdnem leggyásosabb sorsa.

Már hónapokkal ezelőtt szájról szájra járt Párisban, hogy Nadar roppant előkészületeket tesz egy be-következendő légutazásra, mely nagyszerűségben minden eddigit fölülmul. Két-száz varrónó egy egész hónapban át szakadatlanul foglalkozott a léggömb összeállításán, mely 20,000 yard fehér selyemből készült. A roppant gömbhöz az eddig szokásos gondola helyett egész kis palota volt hozzá csatolva, berendezve a legnagyobb kényelemmel a légi utazók befogadására.

A léggömb végre elkészült. Nagysága mindenkit meglepett. A léggölyő körülete 90 meter, — magassága 180 láb, — belseje pedig 6098 köbmeter gázt fogadott be, tehát 3508 köbmeterrel többet, mint az eddig legnagyobb-nak tartott léggölyő. A nagy gömbhöz egy kisebb is volt csatolva, az ugynevezett kompenzátor, a mely vész esetére mentőül volt szolgálendő. E kettőhöz erős kötelekkel volt erősítve a gondola helyét pótló 8 láb magas és 13 láb hosszúságú kis ház, egy kézi nyomdával, egy photograph-teremmel, s a mely ezeken kívül még egy étter-

met, egy öltöző-szobát, egy kormány-szobát és három ágyat tartalmazott. E kis ház nádból volt gyönyörűen fonva, s hogy a felhők között is vízmentes legyen, egészen kancsokkal volt bevonva.

Az utazási díj 1000 frankban volt megállapítva, s a Nadarnak első utazása alkalmával 14 személyből álló kísérete akadt. Ezek közt a két Godard testvér, mindkettő tapasztalt léghajós; továbbá egy ifjú hercegnő, a ki az induláskor épen a Mars-mező mellett haladva el, a légutazás gondolatától annyira lelkesült, hogy addig ostromolta Nadart, míg az magával nem vitte.

Október 3-án több mint félmillió ember gyűlt össze a Mars-mezőn. A léghajó megtöltése lassan haladt; addig a kis házt négy lovon körülhordozták a Mars-mezőn, hogy a közönség láthaasa,

meg végre az előkészületek megtörténvén, eloldták a köteleket, s a „*Géant*“ (óriás) méltóságosan emelkedett az csillagok felé. Ezáltal azonban semmi nevezetést sem villt véghez, s Párishoz közel a Barey mocsárok között Meaux mellett leszállott, az utasok nagy reményeit egy kis jedséggel s néhány könnyű ütődéssel jutalmazva.

A második utazás október 18-ára volt kitűzve. Ezáltal két fejedelem is volt a nézők között: az egyik Napoleon császár, a másik a görög király. Most kilencz volt a vállalkozók száma, a kik a légi utra indultak. Nyolcz férfi és egy nő, Nadarnak neje. Esti öt órakor hagyták el Páris, a legkedvezőbb előjelek mellett. Gyönyörű látvány volt a roppant vidék, mely szemek előtt kitárult. A lemenő nap aranyselegylyel vontába a felhőket; majd a hold és csillagok ábrándos világa mutatta a városokat, melyek fölött a léggömb elhaladt.

Eszakkeleti irányban vitte őket a légfolyam. Készakarva nem emelkedtek nagyon magasra s mindig meghúzták a magukkal vitt kis harangot, valahányszor egyegy város fölött mentek el. Kedvől telt azon képzeletben, hogy ember és vad mint ijed meg a szokatlan égi vándortól, melynek mivoltát föl fogni nem képesek. Néha sűrű felhők tola-kodtak a föld és léghajó közé, s ekkor hiában terítették ki a magukkal vitt térképeket, a gyenge emberi szem a hold fénye mellett nem hatott át a felhőre-gen. Csak a csillagokat látták ragyogni, melyek mosolyogva néztek az emberi erőlködésére, s mintha intve óva mutatták volna, hogy a hely, a hol ők járnak, nem embernek való.

Másnap reggel 9 órakor Eszak-Németországban, Diepholz mellett, s valamivel később Nienburg mellett látták a léggömböt.

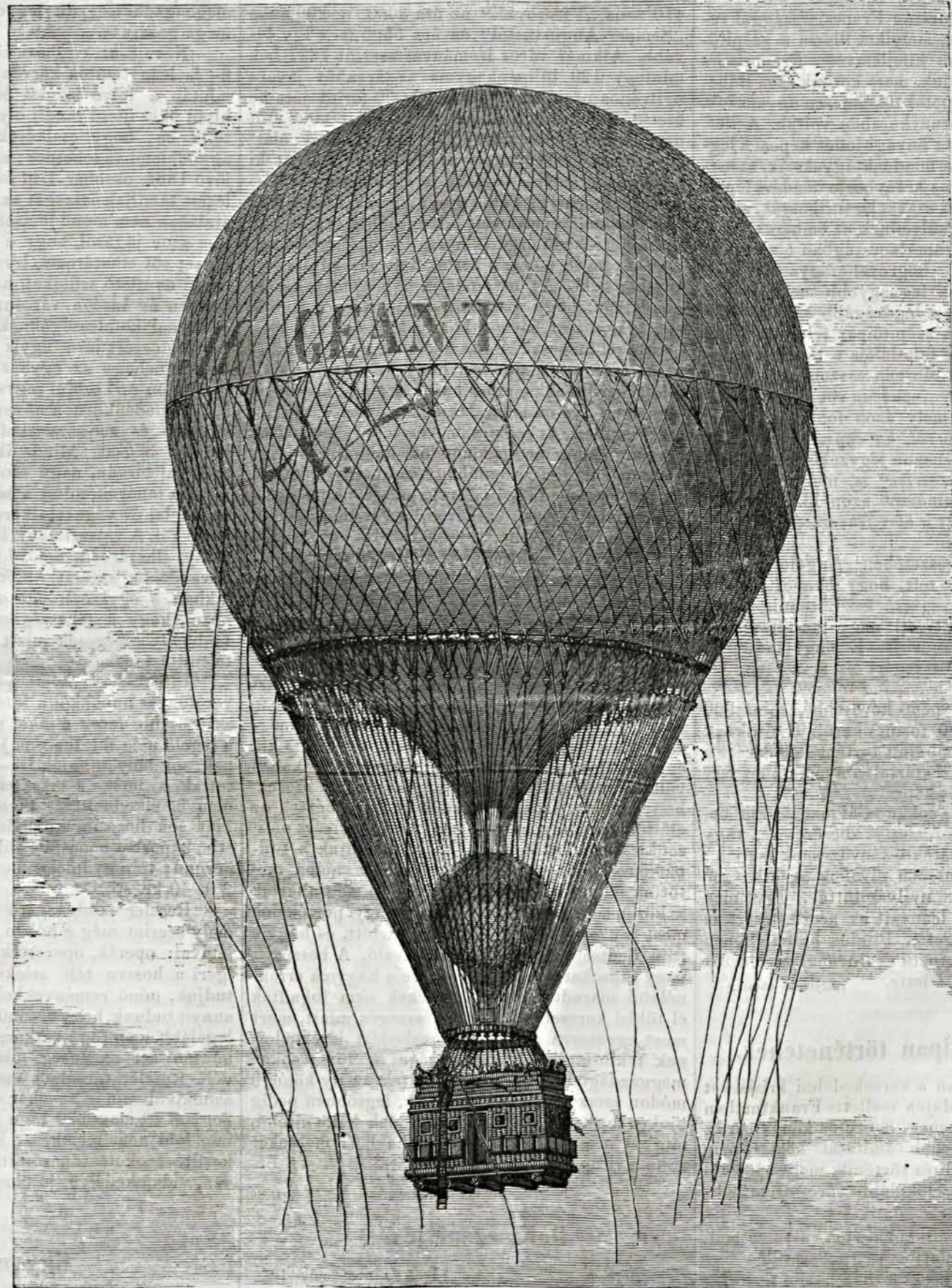
Azonban már a léghajó kormányzó, — a két Godard testvér, — a hosszas előkészületek, valamint a sok virrasztás miatt ki voltak merülve, s különben is a magasban szálló gömbből északkeleten a közel ingoványokat tengernek vélték, a leszállást elhárították.

Ekkor kezdődtek az utazás borzadalmi. Kivetették mind a két horgonyt, de mind a kettő elveszett. A szelepeket fölnyitva, a gáz ritkulása a hajó gyors leszállását idézte elő, de horgonyok nélkül a veszélyhez előre el voltak készülve. A kis ház már hozzáta a fák lombjait; majd az ágakhoz verődve, hatalmas lökések szenvedett.

A szépen rendezett kis szobákban minden tárgy szerteszéjjel hullva összetört. Az utasok közül mindegyik megsérült.

Ember és vad ijedve tért ki az utból.

Már bizonyosnak tartották a halált, midőn Godard Gyula, a gömb roppant hánkyódása dacára, rendkívüli bátorsággal fölmászott a kötelhágcsón, s a szelepeket megnyitva, kitöltve a gázzal, a gömb összeomlott, s a hajó Rothen mellett a frankenfeldi cserényen fönnakadt. Arnould ugrott ki először, aki csak kevésbé sérült meg. St. Felix karját törte, Nadar neje lábszárait, Nadar pedig hosszasan nyomta utána az ágyat. A léggömb nem szenvedett ugyan sokat, de a kis ház összetört s többé használhatatlan. Az ottani földmivések szedték össze darabjait, s szállították a legközelebbi vasútállomásra, utnakindítva vissza Páris felé.

Nadar léghajója.

És e szerencsétlen utazás dacára, Nadar, harmadszor is föl fog szállani, ötezer font sterling díjért kötelezte magát, hogy még ez évben, a kristálypalota kertjéből harmadik légutazást rendez. **

A titkos szerek.

Közi Dr. Bardecs Lejos.

Az ember balgaságai, és ezek között azon mesterség, melylyel a természet hiányait eltakarni és kitarozni igyekszünk, oly régiek, mint maga az emberi nem. Mint még ma is, még a legmíveltebb népek között is, élénken találjuk

azon általános vágyat, hogy testi szépségeiket mindennemű, gyakran nagyon is sajátságos mesterkedés által emeljék: ép úgy élvényre emelte magát ezen vágy az emberiség legkorábbi időkben is. E tekintetben a legnagyobb szerepet természetesen az arcz játsza és annak a bőr festése általi szépítése.

Az arczfestés nyomaira már a legrégibb időkben akadhatni, mint az a biblia, ezen legrégibb történeti okirat tanúsítja. Így például a királyok második könyvének 9. 30. versében mondatik: „*És a mint Jehu Jesreel ellen mme, és erről Isabél értesüle, arczát kifesté és fejét feldíszíté és az ablakon kinéze.*“ Azonban a bűnös asszonyon öltözetének minden mestersége sem segített. Jehu nem engedte magát ezen ke-csek által behálózni és Isabél az ablakon kivettét. Ezen példából és Ezekiel profétája egy másik példájából (23, 40) látjuk, hogy Judában és Izraelben az erkölcsatlenség nagyon elharapózott, és ez így maradt egészen korunkig. Minél nagyobb az erkölcsatlenség, annál nagyobb lendületet nyer az öltözékekben uralkodó mesterkedés is.

A hébereknél az is szokás volt, hogy a szempilla belse széléit megfesték, hogy ezáltal a szem fényét és élénkségét emeljék. Az egyiptomi mumiáknál hasonlóképen vörösrőre festve találjuk a kéz- és lábujjak körmeit. A cziprus, vagy a lhen navirág (lawsonia inornus) használata is innen származott át a héber nőkhez, mely főleg Salamon ideje óta divatozott. E növény az összes keleten a nők piperejénél még ma is ezen czélra használtatik.

Az arczfestés a régi görög és római nőknél hasonlóképen divatos volt, és pedig annál nagyobb mértékben, minél mélyebbé süllyedt közöttük az erkölcsatlenség.

A görög nőkre nézve az ugy nevezett nagy világ nem létezett; ők sem a táncmulatásokat, sem a hangversenyeket, sem a szellem-dus theatárszasságokat nem ismerték; nálok az alkalom a hiúság gyűlhelylei felkérésére teljesen hiányzott. Magukba vonulva, a külvilággal közlekedéstől majdnem egészen elzárva, s különösen a férfinnemmel társalgástól elkülönítve, a gynaikonitisben, a ház hátulsó részében fekvő nőlakásban éltek át az athenai nők fiataláguk éveit. Ugyanezért bezártaknak, árnyékban nevelteknek nevezettek, s ugyanezért hiányzott is bőyükön az egészséges szín, minél fogva az arcz és bőrfestéshez folyamodtak. Romában kötelességüké vala téve a censoroknak, hogy ünnepeken, Jupiter képszob-

ráncok az arczinnel befeszkék. A római hadvezérek diadalmenetök alkalmával hasonlóképpen színóbrrel kenték az arcukat, mint ez a bajzók nálunk még ma is divatban van. Mily általános volt a római hölgyeknél az arcfestés, kitetszik onnan, hogy maga Ovid, jeles római költő sem tartá méltóság alattinak, hogy a római hölgyeknek egy különös czikkben oktatást adjon a bőrfestészetben.

Az arcfestés Rómából kiindulva, minden századon át egész a jelenkorig terjedett el. Egy kis megszakítást csak a 15-dik században szenvedett, midőn legalább a magasabb körökben az álarcviseelés jött divatba. Erre az elhírhedt szépség-ábrázolást követték, és ezek eltűnésével az arc-és bőrfestés régi jogaiba lépett vissza.

Most már Angolország Franciaországgal vetélkedik a dícsőségért, melyiket illesse a szépség-fényűzés legmagasabb kifejtésére. Franciaországot nem csudálhatjuk, mert korunk ezen Babelében az erkölcsi állapotok tökéletesen ugyanazok, melyek 14-ik Lajos aranykorában voltak. A dec. 2. morális bukás óta az anyagi jólét képezi a legfőbb javakat, mik után mindenki igyekszik, az eszményi javak helyébe az aranyörv imádásal lépett és hogy a lélekismeret aránytalanul lecsökkent, az erkölcsi élvék örvényébe süllyednek az emberek. Nem esuda tehát, hogy Franciaországban csak piros arcfestést két millió bögrével fogyasztatik el évenként. — E szakma legnagyobb mestere Moreau asszony. Nála a legrágább szerek találhatók fel, melyeket a szépségipar felmutatni képes. A krinolin magas feltalálója e téren is nagy szerepet játszik, mert Moreau asszonyt drágaságai jegyzékében egy „nouveau rouge de l'impératrice“ is találtatik, mely azon fontos tulajdonsággal bír, hogy a bőrről, ha egyszer rákenetett, nem jó le többé. Ugyanazon jegyzékben találtatik egy „crème de l'impératrice“ is, melyről Ristori kiasszony a nagy színésznő azon bizalmas bizonyítványt adja ki, hogy a bőrt fehérré és egyszerűen ruganyossá teszi.

A szépség művészetében Angolország is oly roppant haladást tett, hogy Franciaország példáját mármár kétségessé kezdi tenni. Ezt a többi közt a Bond Street nagy mesterasszony szegényteljes pere tanúsítja. E nagy mester 5 guineát tevő csekély összegért az arcot egy este „emallirozza“, a „mindenkorra megtörtő szépítést“ ellenben nem kevesebb, mint 900 font sterlingbe (9000 forint) kerül. E titoknak a törvényszék sorompói előtt történt leleplezése a lancashire munkások határatlan nyomorához egy nevezetes ellendáratot képez.

Midőn még ma is sokan találkoznak, kik beszédek tartanak az arcfestés dícsőretére, vagy azt legalább megbocsátható fényűzésnek tartják: találkoztak minden időben olyanok is, kik ezen szokást elvetendőnek nyilvánították. Így már Izsaiás próféta Zion leányait az arcfestésért az ur haragjával fenyegette. Plinius hasonlóképpen ezen szokást ostorozta és Juvenal és Lucian csipős glossákat irtak felette.

(Folytatás következik.)

Adatok a tulipán történetéhez.

Wirth Maximilian a kereskedelmi kríziseket írta meg. Munkája Majna melletti Frankfurthban Sauerländernél jelent meg. E becses könyvben az emberiség legkülönfélébb ártásai között ama tulipán-üzletről is említés történik, mely 1634-től 1638-ig Hollandia legelőkelőbb városait másokkal együtt megragadta.

A kereskedés a tulipánhagyma sulya szerint, assisek *) teljesen üzlet- és csarnokszerűleg történt. Pénz, jószág, ház, marha, háziutórok és ruhák mind tulipánhagymáért adtak és irattak. Egy régi hollandiai irat szerint ezen szenvedély a nemek embereket, kereskedőket, iparosokat, hajósokat, parasztokat, hordárokat, kéményseprőket, szolgákat, szolgáltatókat, zsidóháziakat stb. egyaránt megszállotta. A városokban különös vendéglők voltak, melyek tulipánbörze gyanánt szolgáltak, hol előkelők és alacsonyrangúak a tulipán felett alkudoztak, és nagy ezereiműveléssel szerződéseket kötöttek, és azok mellett tanuskodtak. Az

*) Az *As* vagy *Assis* részint súlymértéket, részint pénznemet jelent. Az aranymértéknek 14 assis tesz egy szemet (gran) és 64 egy aranyat. Amst-erdamban mint piaci súlymérték használtatott és egy fontnak bizonyos részét jelentette. 32 assis egy Engelt, 10 Engelt egy latot és 32 lat egy fontot tett. A gyögytári súlymértéknek egy assis annyi, mint 24 lat, vagyis egy gyögytári font. Különben egy kis részpénzt jelent, mely körülbelül egy krajczár értékkel bír.

ilyenemű csarnokok különös törvényekkel, jegyzőkké és irnokokkal bírtak. A tulipánhagymákat oly hévvel keresték, mint Németországban 1856-ban a creditációt; és valóban a tulipánhagymák ugyanazok voltak, mik napjainkban a hitelakták. A tulipánhagymák szállítása iránt szállítási szerződések kötöttek, és ha, mint egy eset előadta magát, csak két hagyma volt az egész vásáron, akkor uradalom, jószágok, lovak, ökrök, szóval minden vagyon eladatott, hogy a differencia kihezessék. Szerződések jöttek létre és ezer meg ezer forint fizetett tulipánhagymáért, melyeket sem az alkusz, sem az eladó vagy vevő soha nem látott. 400 assis tulipán „Liefken admiráltól“ az ára 4400 ft., 446 assis „E k admiráltól“ az ára 1620 ft., 1600 assis „Schildertól“ az ára 1615 ft., 410 assis „Viceroytól“ az ára 3000 ft., 200 assis „Semper Augustustól“ az ára 5500 ft. s így tovább. Alkmár város irományai szerint 1637-ben mintegy 120 tulipánhagyma az árvaláz javára nyilvános uton eladatott és 90,000 forint jött be érte. Egy ember néhány hét alatt 60,000 frot nyert ezen üzlet mellett, és egy pár év alatt egyetlenegy városban 10 millió forint adatott ki tulipánhagymáért. — A ita is elő magát sok komikus adoma. Így például egy kereskedő 500 ton egy tulipánhagymát vett. Rövid időre ezután egy utazó kereskedő érkezik hozzá idegen portékával. Ez éhes levén, egy friss heringet és egy kanna sórt adatott neki. Az utazó látja a hagymát, és azt gondolván, hogy az közönséges hagyma, miből egy krajczárért három is adnak, meghajtja és a heringgel megeszi. Midőn a kár megtörtént, akkor veszi észre a tulajdonos, hogy az utazó ebédje tovább került neki, mint ha az orániai herceget vendégelte volna meg. Mindenki nyert a tulipán-üzlet mellett, és senki sem vesztett semmit. Sok szegény ember meggazdagodott mellette. — Egy alkalommal egy tulipánhagymáért egy 2500 ft. értékű jószág adatott oda; egy másik ember pedig egy másikat egy új szekeren és két pompás felszerelt lovon vett meg, egy harmadik egy harmadikért 12 hold szántóföldet adott, és így tovább.

Igy folyt e szerencsétlen játék egész 1637-ig, midőn egyszerre átalakulás következett be. — Ki azelőtt arról álmodozott, hogy a világ minden vagyona a Zuydterd körül pontosul össze, és a nyomor ezental csak mese leend Hollandiában, most egy borzasztó valóságra ébredett fel. A szerződések megszegettek, és minden városban végrehajtások hirdettek ki. Az almok a megmérhetetlen gazdagságról eltűntek, és azok, akik egy hét előtt még két tulipánhagyma birtokában voltak, melyek árán hercegi vagyont szerzhettek volna, szomorúan és hűldeztve néztek az előttük fekvő nyomorult hagymára, melyért most senki sem adott semmit. Hiába tartottak a tulipánkereskedők nyilvános gyűléseket, hiába tartottak fényes beszédeket, melyekkel meg akarták a közönséget az iránt győzni, hogy portékájuk most is azon értékekkel bír, mint azelőtt, és hogy a páni ijedség alaptalan és hiábavaló. A beszédek nagy tapsokat nyertek ugyan, de a hagyma érték-nélküli maradt. A törvényesékek nem fogadtak el többé kereseteket szerződésesség miatt, mert most egyszerre az egész kereskedést jatkéülzetnek tekintették. A dolog vége ez lón: sokan meggazdagodtak és szegénykedtek az ily könnyű módon szerzett gazdagság miatt, legtöbbben pedig tönkre jutottak. — Sok esztendőnek kelle elteln, míg az ország kiujult azon sebekből, melyeket rajta a tulipán költött érteket ütött. Dr. B. L.

Debreczeni levél.

Debreczen, nov. 10.

(Hollóssy Kornélia. Dalárda. Leánytanítóok dijai. Zenede. Színház.)

Még a múlt évben itt léte alkalmával szives volt hazánk szeretett művésznője Hollóssy Kornélia asszony megünnözni, hogy zenédnek alapjaira hangversenyt adnak; — akkor azonban egy véletlenül közbejött nagyobb tűvész által károsult lakostársaink javára lón a megígért hangverseny jövedelme felajánlva; ígéretét azonban a lelkes népelem most váltja be, s nov. 12-én fogja hangversenyét a zenede alaptökejé javára adni. — A darabok czime meg véglegesen megállapitva nincsen, de annyit már tudunk, hogy két szakaszból álland az, öt-öt darabból, — a művésznő négy dalt fog énekelni, Kohn zenedei tanár és Polgár főiskolai növendék hegedűn, Emmerth zenedei tanár, zongorán adand elő darabokat. Csanády Gizella k. a. szavalni fog, a főiskolai énekkar két

kardal énekel. Nem is kételkedhetünk, hogy a péterfiái ideiglenes színházunk minden zuga elfoglalva leend.

Dalárdánk alapszabályai fölterjesztettek, november 8-ki közgyűlésében az ideiglenes elnök és bizottmány leköszönvén, új elnök, alelnök, s bizottmány véglegesen választá tak, gyakorlatra helyiség bérlettel, a gyakorlatok szerdán és pénteken esti 8 órakor tartanak. — Ugyanezen közgyűlésben egy pár tag kitöröltette magát, mivel főnökük a dalárdában részvétet meg nem engedé. — Általános visszatszéssel találkozott e czopfos eljárás, kivált miután oly egyentől jött, ki maga is szeret kedélyesen mulatni, s ki miután csak most hatalosodott, maga is elég fiatal arra, hogy a nála fiatalabbnak a tisztességes mulatást megengedhesse; de legyen meg kinek-kinek a maga szustusa.

Nov. 8-ki egyházi közgyűlésünk az utcai fi- és leánytanítóké kérvényére elhatározta, hogy, miután a folyó iskolai évben a rendes fizetésen kívül őket illető tandíj oly kevés mértékben fizetetik be, hogy családjuk fenntarthatása miatt akadalmában lehetnek; ezen, 1863. október 1-től jövő 1864. október 1-ig folyó iskolai évre a kötelezett tandíjak összegét az egyház biztosítja. Egyáltalában nem mond le azonban az egyház közgyűlése azon jogáról, hogy e tandíjakat be ne szedhesse; sőt elhatározta, hirdetményalakban felszólítani az illető szüléket, hogy mindamellett, hogy a jelen év insége városunkban is érezhető, keresztényi kötelességüknek ismerjék, gyermekeik neveltetéséért járó ugys csekély tandíjakat befizetni, nehogy az egyház azok behajtását törvényes uton eszközölni legyen kénytelen.

Zenedékben a növendékek száma az ének-, hegedű- és zongora-iskolákat tekintve, meghaladja a 300-at. Mindenik iskola csak egy-egy tanárral bírva, nagy szorgalomkifejtést igényel mind a tanár, mind a tanonczok részéről, hogy az iskolai év végéig sikeres eredményt mutathassanak föl. A választmány, illetőleg rendező-bizottmány, elhatározta a jövő tanévre meghatározni a növendékek számát, különösen a hangszer-iskolákban, s egyszeresindóly tanítási módot behozni, hogy a tehetségesebb növendékek a kevesebb tehetségesek miatt hátramaradni ne kénytelenitessenek.

Időjárásunk keményebb öszivé vált, derült verőfényes napokkal, a fűtést nem nélkülözhetjük, az erősebb derek a fákat megfosztják leveleiktől, a legelő még folytonosan jól áll, — vetéseink szépek, sok helyen bujnak is; — hetivásáraink látogatottak, a buza- s más gabonáinak még mindig nem emelkednek, — távolabb vidékről is hetenkint sok hozatik, különösen sok bab, gesztenye stb., káposzta s másféle zöldség meglehetősen árnak örvend; téli gyümölcs kevés, nemes alma vékaja 2 ft. 40 kr. stb.

Reszler szinagazgató is köröztetve hirdetését, mely szerint még e hóban meg fog érkezni társulatával; operák, operettek s más színdarabokkal igéri a hosszú teli estéket megünnözíteni. Nem tudjuk, minő reményekkel jó ide Reszler ur, de annyit tudunk, hogy a szinügyegylet, e téli idényre legalább, nem fog avatkozni bérlők gyűjtésére, — miután azt az inség miatt előre sikeretlennek véli. Reszler társulata meghaladja a 40 számot, azonkívül van a zenekar és szolgazsaszemélyek, — hogy él itt meg e 70 tagu társulat, egyelőre megmondani nem bírjuk. — Veszler Sándor is megkezdte szokott tánczórát, ó még mindig az eleven, vidámkedélyű, jó tánczester.

Egyveleg.

(Ezeréves rózsabokor.) A természetudósok figyelmét már századok óta magára vonta azon vadrózsabokor, mely a hildesheimi temetőben van. A nép több legendát köt e rózsához, mely tudvalevőleg Európában a legrégibb. Hogyan, mi okból és ki tiltotta, s kinek emlékét jelöli? e kérdésekre, melyek annyiraat érdekeltek, nem lehet biztosan felelni, mert 1013-ban a hildesheimi püspökség iratja, melynek alapítását a népmonda e rózsabokorral hozta összekötésbe, a tűvész alkalmával megégett; azonban 1078-tól, midőn Heziló nevű püspök állal kerítette be, már okmányokkal is igazolható régisége. Ez évben annyival inkább újabb figyelem tárgya lón, mert a nyár folytán gyökeréről két ifjú sarj hajtott ki, melyeknek egyike már 12 lábnaál magasabb, átmérője pedig a gyökénél egy hüvelyk.

T Á R H Á Z.

Egyház és iskola.

(A ferenczrendiek pesti templomának) díszesen újra épített tornyára, a mult vasárnap reggel tették föl szokásos ünnepélyvel a fényes éremzőmből álló föltszentelt keresztet. A torony nemzeti színi zászlókkal volt ékesítve. A ferencziek templomtornya most legmagasabb a fővárosban.

(A pesti egyetem új helyisége) tárgyában újra tanácskozásokat tartottak. Ezek szerint a sötérré csak a boncznati intézet és a kórodák jönnek; a tudományok többi ága, a régi helyiségekben, fontosságukhoz illő módon, helyzetnek el.

(Templom-szentelés.) Dunatölvárott m. hó 25 kén szentelték fel ünnepélyben a három év előtt leégett és újra fölépített reformatus templomot. A már-már fennakadt építés befejezését a község a zirczi rend elő-szállási igazgatójának közöni, kitől igen jutányos föltételek alatt kapott kölcsönt.

(Az egri érseki lyuceumban) a jelen tanévben 53 joghallgató, — a nagygymsiumban pedig 494 tanuló van.

(Jótekonyság.) Gézsényből vett tudósítás szerint, regézi Csoma Sámuel ur és neje Gábrriel Zsuzsanna, a nevelés terén elismerésre méltó szép áldozatot hoztak. Ugyanis ünnepgyei birtokukban, Vima kis mezőváros g. kath. hiveinek iskolájára, örök időkre egy alkalmas szép telket ajánlékoztak. A nemes adományért az illetők öszinte köszönetüket nyilvánítják.

(A kolozsvári jogakademiára), mintaz „E. P.“ írja, már számosan gyűltek be a jogászok, de mivel még sem az igazgatótanár meg nem érkezett, sem a többi tanár kinevezése nincs; az akademia megnyitásának határideje bizonytalan.

Ipar, gazdaság, kereskedés.

(Agarász-verseny.) Nadányi Imre bihari veterán agarász, felszázados szenvedélyétől búcsu akarván venni, e hó 21-ikére a debreczeni és b.-újvárosi határ közt fekvő Vinyó nevű csárdához megjelenésre szólítja föl az egész ország agarászait, hogy ott agaraiak az ő „Dáma“ nevű agarási versenyre keljenek. „Ha Dámátat ifjabb, igazi szevedélyes agarász leveri, — így szól a korra nézve agg, de testben s lélekben ifjú ember, — örülni fogok, hogy utánam méltó vagy dicősebb utódot remélhetek, s nekem elég dicőség lesz az, hogy az ország minden agarászt kihívni s velük megvívni mertem. Ha pedig Dámám verné le a vetélytársam agarát, ez sem szégyenelheti azt, hogy jó hírből álló felszázados agarász lett a győztes. Szóval, leveretés esetében vigasztalhatjuk magunkat, hogy „Nec tam turpe fuit vinci, quam contemdisse decorem.“

(A selyemgyártás Erdélyben) mily öröndetes haladásnak indult, mutatja az körülmeny, hogy az idén 11,629 font babot nyertek, míg azelőtt három évvel 3,000 fontnál alig állítottak elő többet.

(Olesó lovak.) A takarmány szükség miatt mennyire alászállt a lábas jószág ára, mutatja azon eset is, hogy a mint a „M.“ írja, a novemberi verpeléti vásáron négy lovat 7 fton adtak el.

Közüntézetek, egyletek.

(A magyar tudományos akademia) nyelv és széptudományi osztályának e hó 9-ikén tartott ülésében Ballagi Mór olvasá fel Vadnay Lajos l. tag értekezését a „magyaros szörendről.“ Ez értekezésben leginkább fölűntek a szerző által készített de kevésbé sikerült új szók. Ezek közül elég egyet fölemlitenünk, nevezetesen a charlatan-t „zajlár“-nak nevezi. A többivel együtt ez is annyival inkább fölsőleges, mert annak fogalmát az általános használatban levő „nyegle“ is tökéletesen kifejezi. — Továbbá szintén Ballagi Mór ajánlá az akademiaián Márki József egyetemi könyvtárőr által fordított Horác leveleit megbirálás, és ha arra érdemesek, a szokott feltételek mellett kiadás végett. Szóba jött, hogy az irodalom ma általánál talán már nem az akademiai, hanem inkább a Kisfaludy-társaságot illetné a fordítások kiadása; azért e kérdés tüzetes megvitatásával a nyelvudományi osztályt biztá meg. Addig is azonban az eddigi szabályok szerint, a szóban forgó munka birálatra kiadását határozták el. — Idősb Mándy Péter, a nagy szótárhoz

egy újabb pótlékot küldvén be, azt a szerkesztőknek adták át. — Ezután a titkokok jelenté, hogy Ágoston János sz.-andrási elhunyt plébános, egyéb hazai közüntézetek közt végredeleltileg a magyar tudományos akademiaián 100 főt hagyományozott. — Jelenté végre, hogy az akademia ideai nagygyűlése idejét az elnök következőleg tűzte ki: jan. 17-dike lesz a megjelenés napja; 18-dikán, 19-ikén, s ha kell, 20-dikán lesz a nagygyűlés; 21-dikén az igazgató-tanács ülése; 22-dikén szünet; 23-dikán pedig, mely szombatra esik, az ünnepélyes közgyűlés leend.

(A magyar kereskedelmi bank) azon kérvényére, hogy magyar értékek papirokra is kölcsönözhesse, illető helyről kedvező válasz érkezett.

(A nemzeti muzeum természettdrá) közlelbről szép ajándékkal gazdagodott. Vidéky László, Braziliában lakó hazánkia, 76 darab ritka példányu braziliai madarat küldött az akademia számára, a mely azokat a nemzeti muzeumnak ajándékozta.

(A nemzeti kör) e hó 9-én tartott közgyűlésén, a volt igazgatókat újra megválasztották.

(Az egyetemi könyvtár ügyében) az egyetemi polgárok e hó 8-án gyűlést tartván, a 10 tagból álló bizottság által előterjesztett s a gyűlés által helybenhagyott folyamodvány főbb pontjai a következők: 1) hogy a könyvtár naponként d. e. 8-12-ig és d. u. 4-8-ig nyitva legyen, 2) hogy hétfőn is használatos legyen, 3) hogy az egyetemi polgárok az „index“ letétele mellett rövid időre könyveket kikölcsönözhesse, 4) hogy nyilván-könyv tartassék, anazok és új könyvek megszerzésére vonatkozó kérelmek bejegyezhetővé végett, 5) hogy a meglévő munkák nyomott lajstroma készítesse, és minden évben megújittassék. A 600 állással állott folyamodványt a gyűlés az illető helyen való átnyújtásával a Wágner Géza, Verebely László és Kovács Sándor egyet. polgárokot birta meg. — Ugyanez a gyűlés az alföldi szülőkölődők számára az egyetemi polgárok közt leendő gyűjtés végett, aláírási iverk kibocsátását is elhatározta.

(A dunagőzhajózási társaság) hogy a hazai szülőkölődők érdekében a gabánák a Dunaféjedelemségekből való behozatalát könnyítse, nemcsak az öt árszabásilag megillető 20%-nyi pótlékot mondott le, hanem azonfölül a gabnaszállítványokra nézve 15%-nyi szállítási díjelengedést is ajánlott meg.

(Az aradi kaszinó) — a mint nekünk írják, — e hó 8-án tartá közgyűlést, a melyben a tisztikar is új választás alá került. Elnök lett: Török Gábor, alelnök: Ormos Sándor. Két éven át fáradhatlan szorgalommal működött alelnökünk, — kinek a közgyűlés köszönetet is szavazott, — még a választás előtt kijelenté, hogy az alelnökséget semmi esetre el nem vállalhatja, sőt a választmányi tagságról is lemond. Nagy okai lehetnek, hogy ezt tette; mert tudjuk, hogy két év alatt minden óráját ezen intézetnek szentelte! Anynyi bizonyos, hogy a másodnapai közgyűlésben, a midőn a tisztviselők nevei fölolvastattak, tizenhároman voltak jelen. Veszedelem szám. — A tagok száma is 611-ről 400-ra apadt. Rosz kilátás ez a jövőre.

(A berettyó- és érszabályozási társulat) Debreczenben, m. hó 26 és 27-ikén tartott közgyűlése a helytartótanács intézményei által engedélyezett 50,000 és 110,000 frtnyi kölcsönből, egyelőre az alsó osztályra 30,000, a felső osztályra pedig 20,000 frtnak a leküldött minták szerint okmányokra leendő fölvetelét elfogadta, s az elismervények aláírására s a pénz fölvetelére fölhatalmazottakat nevezett ki. Továbbá a megyehatóságok figyelmét fölkérteni határozta arra, hogy a szabályozási munkáknál főleg azon községek szegény lakosai legyenek alkalmazandók, a mely községek a kölcsön fölvetésében is érdekelve vannak.

(A magyar biztosító-társulat) elhatározta, hogy az olyan rakártaikat, melyekben kőolajat tartanak, nem biztosítja. A kőolaj, — mint tudva van, — igen könnyen gyuló szer, mely minden gyujtóanyag hozzájárulása nélkül, magától is lángot kap; azért annak biztosítása sokszoros kockázattal járna együtt. Ohajtandó hogy azon egyének is, a kik a petroleummal érintkeznek, annak megőrzésére a legszorosabb vigyázatot fordítsák.

(A magyar gazdaszanyok együletének) okt. 28-án tartott rendkívüli választmányi gyűlésében az ez évi kiállítási rendező-bizottmány számára adta be. 2478 látogató, 4700 eladott sororegy s más kegyes adományok után az összes bevétel 778 ft. 33 kr. volt, melyből 522 ft. 44 kr. tiszta jövedelem maradt. Az igazgató-választmány midőn a támogatásért a közönségnek köszönetet szavaz, egyszeresindóly gr. Pálffy Mór ó nmgának is különös köszönetet mond, mint a ki nemcsak a kiállított tárgyak iránt mutatott nagy érdeklőséget, hanem az egyleti pénztárt is nagy összeggel gyarapította.

Balesetek, elemi csapások.

(A rákosi gőzmalom) e hó 10-én éjjel leégett. A magyar biztosító társulatnál 48,000 forintig volt biztosítva.

(Tüzeset.) Győrött e hó 5-én a nádorvárosban ismét tűz volt, mely három házat hamvasztott el. A kigyult házra már két czédula volt felragasztva, melyben a lakókat felgyújtással fenyegették, ha bizonyos nőszemélyt onnan el nem távolítanak. E tárgyban vizsgálat foly.

(A dühöngő vihar) okt. 25-én Bajánál a Dunán 19 malomot szakasztott ki, s közlők némeilyken 2-3000 ftnyi kárt tett. Hasonló szerencsétlenség az ottani molnárokat az idén most már megédeszer érte.

Mi ujság?

(Császár Ö Felsége látogatása hazánkban.) Magyarország bihornok primása Bécsből székvárosába, Esztergomba, visszatérve, e hó 8-án általa adott lakomán a jelenlevőket azon hírt közlése által lepte meg, hogy Bécsben léte alkalmával Ö Felsége ajkairól hallotta azon legfelsőbb szándék kinyilatkoztatását, miszerint Ö Felsége Magyarországot még e hó végén meglátogatni szándékozik. E hírt azonban a „P. H.“ csütörtöki száma megezőfolja.

(Magszánt lap.) Jámbor Endre „Férfi divatközlönye“ a szerkesztő által el nem távolítható akadályok miatt, egyelőre megszüvén, az előfizetőket a jövő év nyári és ősz nagy divatképeivel fogják kárpótolni.

(Fővárosi lapok) czim alatt Tóth Kálmán jövő januárban új szépirodalmi napilapot szándékozik megindítani. Reá az engedélyt már megkapta. A jobb erők csatlakozása, valamint a szerkesztő nagy népszerűsége, e vállalatnak a sikert előre biztosítani látszanak.

(A lég urai) czimú munkára hirdet előfizetést gr. Lázár Kálmán. A mű a szárnycsok rendét tárgyalva, nemcsak mint szakmú igen becses tartalma, hanem — szerzője szenvedélyes vadász is levén, — mint a már meglelt, s két csinos szinnyomatu képpel díszített első füzet mutatja, a vadászat kedvelőinek kedves olvasmányt is szolgáltat. A négy füzetből álló egész munka előfizetési ára 3 ft. 50 kr.; fizetünkint 1 ft. 10 kr.

(Testvéri adomány.) A csikszéki székelyek, a kiknek földén több a fenyő, mint a bukakalász, valódi testvéri szeretettel 5900 véka rozsat gyűjtöttek össze az alföldi szülőkölődők javára.

(Rumy Gizella k. a.) kinek első föllépését a lapok egyhangulag sikerültnek mondták, e hó 17-én másodsor fog fellépni a „Mártá“-ban Nancy színpadban.

(A színészet Aradon.) Latabár szinagazgató — mint levelezők írja, — a téli idényre Szabótól átvette az aradi színházat, helyette a kassait adván cserébe. Mondhatjuk rosz vásárt csinált. A színház, a vásári napokat kivéve, folytonosan üres; üresek a páholyok, üresek a zárt-székek, üres az földszin! — Kérdés, hogy azok a családok, melyek mindenen szeretik magukat elől mutogatni, miért maradtak most hátn? — Vagy talán elég hangadónak lenni? — Másokra bizni a tettet? — Ha nem akarunk áldozni, vonjunk szépen hátra s másban se igényeljük az elsőségét. A tettről ismerjük meg az embereket. A próba mutatja meg az arany értékét; azon tárgyat, mely csak arannyal van befuttatva, értéketlen ércdarabnak kell tekintenünk. A nemzetöltára téncké áldozatnak — ha mindjárt néhány új ruha árán is, — elő kellene kerülni.

(A pest-losoncsi vasutnál) a földmunkások a hatvani és salgó-tarjáni vonalon már három mérföldre haladtak. A majdnem félmérföld hoeszu töltés is, Pestnél, a magasság harmad részéig kész, s e munkánál 1200 napszamos foglal-kozik.

(Jótekonyság.) István és József főherceg ő fenségei a torontál, arad, pest- és féhermegeyi szükkökdök számára 3000 főt ajándékoztak.

(Hollósy Kornélia, hangversenyéből), melyeket a közelebbi 28 nap alatt Kassán, Sátoralja-Ujhelyen, Ungvárt, M.-Szigeten, N.-Bányán és Szatmáron tartott, különböző jótekonyság czéljára, s nagyrészt az alföldi szükkökdök javára 724 főt juttatott.

(Kölcsy Ferencnek emlékszóbot) állítanak Szatmáron, s azt a jövő évi júliusban szándékoznak ünnepélyesen leleplezni.

(Veszett eb dühöngése). Nagy-Kanisán nov. 4-én egy veszett eb, a város legnépesebb utcáin tizenöt egyént mart meg, s egy hentes udvarába is betévedvén, a sertéseket is megharapálta. Minden további baj megelőzésére gondos orvosi felügyelet szükséges.

(Gázvilágítás Pécsen). Hír szerint Pécsen is gázvilágítást akarnak behozni, s e czélból a város egy angol társulattal már alkuba lépett.

(Táncszertély jótekonyság czéljára.) Nagy-Szölösi, — a hozzánk érkezett tudósítás szerint, — e hó 22-én a megyeház termében táncszertélyt rendeznek az alföldi szükkökdök javára.

(Kovári kézi- és lábgyógyászok) a magyar orvosok és természetvizsgálók jövő évben tartandó gyűlésére Marosvásárhelyre, mint e leendő gyűlések székelyhelye, már most kezdi az előkészületeket megtenni, s e czélra állandó biztalmányt nevezett ki. E gondos intézkedésben előjelét látjuk azon magyaros vendégszeretnek, melylyel e derék város a tudomány férfait fogadni szándékozik.

(A székesfehérvári ásatások) költségeinek fedezésére, újabbán következő adakozások gyűlése a nemzeti múzeum igazgatóságához: A bács-megyei főispáni helytartó második ívén 17 ft. 7 kr.; a tolna főispáni helytartóén 34 ft. 30 kr.; báró Rudics küldött 40 ft., b. Baldácsy Antal 25 ft.; a kalocsai tanuló ifjúság 7 ft. 35 krt. Országos érdeket mutatkozik folytonosan az ásatások iránt, mint a melyek nemcsak királyaink hamvait vezetnek csupán, hanem multunk és régészettünk tekintetében is egyaránt fontosak. Bár az akadályok, melyeket az ottani püspök ez ásatások elő górdított, mielőbb el lennének hártathatók!

(Népmagyaritások). Felsőbb engedély folytán Kozempel Pál nagy-károlyi kereskedősegéd „Bérczi”-re, — Kamar György aradi vendéglős pedig „Komlósi”-ra változtatták vezetékneveiket.

(Orvosihány). Bőszörményben, melynek népessége 16,000 lélek, csak egyetlenegy gyakorló magán orvos van. Van ugyan a város szolgálatában egy fizetéses orvostudor és egy sebészorvos, de ezek gyakran hivatalos kiküldetésekkel levén elfoglalva, sok beteg a kellő időben az orvosi segínyt nélkülözni kénytelen, mi a Bőszörményben gyakran előforduló halálozásokat idézi elő.

(Öngyilkosság). Döme Lajos agg színész, beteg neje s gyermeke táplálására nem találván többé semminemű segélyforrást, a szabadkai városrészben agyonlőtte magát.

(Halálozás.) Fehér Gyarmatról veszszük a szomorú tudósítást, hogy Fábrián Gábor, hirtelen agyvérzés, a régebbi időkben több megye táblabírája, a környék gyámoltalanak istáppja, a testben, lélekben mindig hű magyar, s az irodalmat buzgón pártoló hazafi, október 31-én, élete 72-ik évében jobb létre szenderült. Áldás hamvaira!

(Egy szívenként családapja.) ki a jelen mostoha körülmények miatt megszüntetett foglalkozását elvezette, s most kereset nélkül élvén, családjával a legnagyobb szükségben szenved: valamely uraságnál a gazdasság mellett vagy bármiféle minőségben alkalmazást keres. Bővebb értesítést ad e lapok szerkesztősége.

(Adakozások.) A Vasárnapi Ujság szerkesztőségéhez mult héten beküldetett: Az alföldi szükkökdök számára: Veszprémből dr. Halasy Vilmos 4 főt.

Nemzeti színház.

Péntek, nov. 6. „Leteriére Vicomte.” Vigjáték 3 felv. Bayard és Dumanoir után Somolki.

Szombat, nov. 7. Előszór: „A király házasodik.” Eredeti vigjáték 4 felv. Irta Tóth Kálmán. Az új színműben, — mely Nagy Lajos korából, történeti multunk egyik fényes lapját nyitja föl előttünk, — ha nem is színírodalmunk de a színpad mindenestire hatásos darabokkal gazdagodott. — A nagy közönség zajos tapsokkal üdvözölte szerzőt és a szereplőket egyaránt. A kritika által fölsorolt nézetek szerint darabját szerző czélszerű rövidítésekkel újra dolgozta, mely átdolgozás a műnek, — mint hisszük, — csak előnyére fog válni.

Vasárnap, nov. 8. Másodszor: „A király házasodik.” Eredeti vigjáték 4 felv. Irta Tóth Kálmán.

Hétfő, nov. 9. „Faust.” Opera 5 felv. Goethe után irták Barbier és Carré; fordította Ormay. Zenéjét szerzerzte Gounod.

Kedd, nov. 10. „Leteriére Vicomte.” Vigjáték 3 felv.

Szerda, nov. 11. „Szécsi Mária” vagy: Murányvár ostroma. Eredeti színmű, dalokkal 3 felv. Irta Szigeti.

Csütörtök, nov. 12. „A debreczeni bíró.” Eredeti vig opera 3 felv. Jókai Mór beszélye után írta Szilgietti.

Budai népszínház.

Nov. 6. „A dajka.” Operette 2 felv. Ezt követte: „A fecsegők.” Operette 2 felv. Offenbachtól.

Nov. 7. és 8. „Hatvanhatodik szám.” új operette 1 felv. Offenbachtól. Ezt megelőzte: „Gyermektelen ház.” Vigjáték 3 felv. Irta Dumanoir; fordította Tarnay P.

Nov. 9. „Gyermektelen ház.” Vigjáték 3 felv. Ezt követte: „A fecsegők.” Vig operette 2 felv. Offenbachtól.

Nov. 10. „Gyermektelen ház.” Ezt követte: „A kofák.” Vig operette 1 felv.

Nov. 11. Chouffleur ur otthon lesz.” Vig operette 1 felv. Offenbachtól. Ezt követte: „Tíz leány és egy férj sem.” Vig operette 1 felv. Zenéjét írta Souppé.

Nov. 12. „Szökött katona.” Eredeti énekkel népszínmű 3 felvonásban.

Szerkesztői mondanivaló.

6912. Szászfalva. B. L. Sajnálya olvastuk az akadályt s szívünkbelől ohajtjuk annak mielőbb megszűnését. A M. E. K. utolsó kötete is e héten végleg elkészült, s 5-10 nap múlva a kiadó azon helyzetben lesz, hogy mind a két kötetet egyszerre szétküldheti. Több derék cikket, melyek sorsa után most kérdőszökődik ön, ott fogja őnt meglepni. A többi, sor szerint itt fog látni napvilágot, kivéve talán a régebben küldött tet, melynek tulságos terjedelme okoz némi aggodalmakat. Az újabbán ajánlottaknak előre is örvendünk. Ama népszerű önálló munkák magyar kiadása nézetünk szerint is igen kívánatos volna, de az effélére nálunk még nem akad eléggé biztos közönség, s azért kiadó sem vállalkozik. De útni fogjuk a vasat. A kívánt számok mennek.

6913. Hanva. Mily véletlen és meglepő találkozás a kebleknek! Határozott választ azonban még nem adhatunk. A „börze” hangulata jó. A „tas” hiánya fájdalmat okozott, de „sajt” mosolyt csalt az ajakra. Most leginkább egy megfelelő, külföldi czímre volna szükség, és a díjra nézve kellene némi közlekedést kitalálni. Azon vagyunk, hogy siker koronázza mindkét oldalról a jó akaratot. A hiányzott példányok megmentek-e?

6914. Buda. P. D. Eddig még nem küldhettük el. A hiányzó kötetek jövő héten lesznek teljesen készen kezünkben. Azokban nem egy, hanem két cikket van. Tü-

tént el fogjuk igazítani a dolgot. A népmeseterőt ezek csak kissé később kerülhet előtérbe.

6815. Rozsnyó. S. M. Kérjük ön szíves választát. 6916. O-Becse. B. G. Hogy Remellay „Arpad Ilon” czímű regénye mikor fog megjelenni, arról nincs tudomásunk. R. ur talán meg fogja őnt e részben nyugtatni. — A „Magyar Ember Könyvtárából” nemcsak a III-ik, hanem a IV. kötet is kész, s egyszerre fog legközelebb szétküldetni.

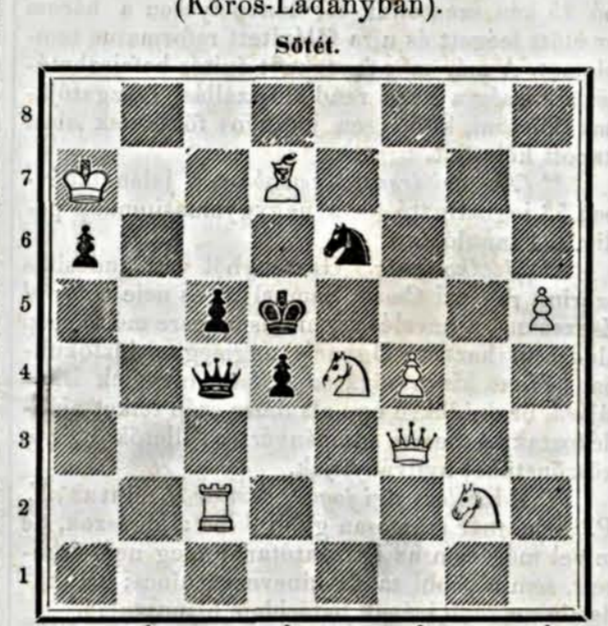
6917. N.-Abony. F. A. Kevesebb szót, s több tény és adatot kérünk. A nagy töből alig halászhattunk ki egy használható halacskát.

6918. Pestől távol. Meg fog jelenni. Csak azt ne kérje ön, mikor?

6919. Visszatér lecskek. Örömmel látjuk a haladást. Oly gyakran fogunk önöl megemlékezni, a mint csak tér és idő engedi. Ez is, az is.

SAKKJÁTEK.

203. sz. feladvány. — Szalay Sándortól (Körös-Ladányban).

Világos indul, s 4-ik lépésre matot mond.

A 198-dik számú feladvány megfejtése. (Tilkovszky F.-től Egerben).

Világos. Sötét. B h 7 - f 7 F f 8 - h 6 V f 3 - e 4 + K e 5 - e 4 : B f 7 - c 7 + K e 4 - d 4 H e 1 f 3 mat.

Helyesen fejtették meg. Veszprémben: Fülöp József. Bucsanban: Tomka Kálmán. — Mórban: Vecsey Lajos. — Rimaszombalban: Róth Kálmán. — Mórban: Kadányi Vilmos. — Pécsen: Rittkay János. — Nagy-Kiskindán: Wolsinger L. — Rimaszombalban: Terhes L. — Debreczenben: Sperber F. — Zagya Imre. — Bajmokon: Wicz Fülöp (az ezelőttit is). — Talyán: H. Nagy Lajos.

1864-dik évi naptárak.

Megjelentek Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatalában Pesten, egyetem-utca 4-ik szám alatt, az 1864-ik évre szóló következő naptárak, melyek Magyarországon és Erdélyben minden könyvtár- és könyvtőlönél is kaphatók, ugyanint:

Bolond Miska naptára 1864-ik évre. Számos eredeti rajmetszettel. Hetedik évfolyam Csinos borítékba fűzve. Ara 80 kr.

Kakas Marton humorisztikus naptára. Hatodik évfolyam. Számos elcezes képpel. Csinos borítékba fűzve. Ara 80 kr.

István baci naptára. Kilencedik évfolyam. Szerkeszté Majer István. Képekkel, színes borítékba fűzve. Ara 50 kr.

Lidérc-naptár. Harmadik évfolyam. Képekkel. Tartalmát képezik: rémtörténetek, lélek, elemések, bűnesetek, oszodaltok tünemények, tündérrégek, vadász- és utikalauzok stb. Tarka és szépen kifestett borítékba fűzve. Ara 60 kr.

A magyar nép naptára. Szerkeszté Tatár Péter 4-rét. Képekkel és tarka borítékkal (Olasz nyelvű naptár).

Paprika Janesi képes kalendárium. 4-rét. Szerkeszté Tatár Péter. Csinos borítékba fűzve (a legolcsóbb naptár).

TARTALOM.

Méhes Sámuel (arckép). N.-s. — Régi jó házam. Tompa Mihály. — Egy lengyel történet (folytatás). Jókai Mór. — A Tisza bölcsője (folyt.). P. Szathmáry Károly. — Néhány újabb czélszerű találmány (öt rajzzal). M. J. — Nadar léghajója (képpel). — A tükör története. Dr. Barócs Lajos. — Adatok a tulipán történetéhez. Dr. B. L. — Debreczeni levél. — Egyvelg. — Tárház: Egyház és iskola. — Ipar, gazdaság, kereskedés. — Készítések, egyetek. — Balesetek, elemi csapások. — Mi újság? — Nemzeti színház. — Budai népszínház. — Szerkesztői mondanivaló. — Sakkjáték. — Heti naptár.

Felélős szerkesztő Pakh Albert. (Lak. magyar-utca 1. sz.)

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokat illetőleg, 1863. november 1-től kezdve: Egy, négyszer hasznózott példát sor évi, vagy annak helye, egyszeri igitatásnál 10 kr. ba háromszor, vagy többszöri igitatásnál csak 7 kr. ba számítatik. — Külföldre nézve kiadó-hivatalunk számára hirdetésményeket eljogad, Hamburg és Altonában: Haasenstein és Vogler. — M. Frankfurtban: Otto Mollien és Jaeger könyvkereskedése; Bécsben: Oppelik Alajos, — és Pesten: a keresz-gazdasági ügynökség is, Józsefstr. 14. sz. a. Bélyeg-díj, külön minden igitatás után 30 ukr.

Képek a hazai népeletből.

XXXV. Halászeleany a Tiszaparton.

Arra nézek, feléd nézek, Mig a vízből ki nem nézlek, Ki nem nézlek ide hozzám, Hogy csókoljád piros orcám.

A dal elmosódik a csendben. Nemsokára a fűzfa felől érczes hangon kél a válasz.

A ladikom iparkodik Tisza vize kanyarodik, De akárhogy kanyarodik Még is feléd visz a ladik. Szóke vize a Tiszának Sugd meg annak a kis lánynak Hogy az egész Tisza mentén Nincsen olyan boldog mint én.

Este van. A konyhá fölött meg-megremeg az akácfa lombja. Ott a hol legsűrűbb, a rigó ül el s andalító fűtyével álomba ringatja magát. A sás éles levele zizegve, susogva hajlongat lehel a Tisza sima tükre. Zsongva rebennek ide-oda a vadméhek a leáldozó sugarakban, s ezek épen szeme közé sütnék az öreg halász piros arcu eladójának, ki ott a révben hálót javitgat — azaz javitgatna, ha gondolatai másutt nem csaponganának. Csak ilyen ez a lyánféle mindenütt, ha szerelmes. Őlben van a munkája, az esze meg, a jó isten tudja, merre tétovázik. És Őrszi szerelmes, szerelmes mint az a cserebogár, mely döngve megy ott neki a fának.

Az ő szíve is ide-oda röpkedett egy darabig, aztán csak egyszerre beleütközött abba a jegenyekarcu, sötét szemű halászeleanyba, az meg meglökte, ki sem eresztette többet hálójából a szép aranyhalat. — Maga sem tudta, hogyan történt, csakhogy azon vette észre magát, hogy belekerült az édes veszedelmebe s most ki sem kívánkozik belőle többé. Szeme fölél emeli kezét s ama kis pontban, mely a fűzfa irányában uszik, rég fölismeret szeretőjét.

Képek a hazai népeletből.

XXXV. Halászeleany a Tiszaparton.

Arra nézek, feléd nézek, Mig a vízből ki nem nézlek, Ki nem nézlek ide hozzám, Hogy csókoljád piros orcám.

A dal elmosódik a csendben. Nemsokára a fűzfa felől érczes hangon kél a válasz.

A ladikom iparkodik Tisza vize kanyarodik, De akárhogy kanyarodik Még is feléd visz a ladik. Szóke vize a Tiszának Sugd meg annak a kis lánynak Hogy az egész Tisza mentén Nincsen olyan boldog mint én.

Halászeleany a Tiszaparton.

A ladik s a benne álló legény körvonala mind élesebben válnak ki a rózsaszín párázatban égő háttérből. Mig egy hatalmas evező-csapás, s a csolnak orra mélyen fordul a part iszapába.

Bandi könnyed szökéssel a parton terem — s a csapkodó folyam álomhozó mo-

rajába, a sás susogásába s a vadméhek döngésébe két szerelmes szív dobbanása vegyül.

Egy lengyel történet.

Novella. — JÓKAI MÓRTÓL.

(Folytatás.)

Ilyen pénzparálás nem maradhat feltűnés nélkül.

A vasuti kalauz azt hihette felőlem, valami élelmezési biztos vagyok, ki a kor-mány pénzét kezeli, jöttünk-mentünk számadásra. Alázatosan közölte hozzám.

— Nagyméltóságú ur. Nem méltóztatnék olyan kupét elfogadni, a miben éjszaka aludni lehet; egy éjszakára csak öt rubel kell érte.

— Hát van olyan?

— Tessék csak rám bízni. Mindig tartunk ilyesmit rezervában nagy uraságok számára, ott egészen magára lehet nagyméltóságod.

Ez az én tervembe egészen beleillett.

— Nyissa fel hát azt a kupét.

A vasuti kocsi újabb minta szerint voltak készitve; egy-egy szakasz nyolc ember számára négy karszékkal. Két ilyen karszéken elég heveredve, lehetett aludni.

Én helyeztem a felnyitott osztályban magamat. A dinnyés-kosarat betakartam

Table with columns for months and days, listing various events and dates. Includes 'Heti Naptár' and 'Holdnegyed' sections.

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztáv. — Nyomtatja Landerer és Heckenast egyetem-utca 4 szám alatt Pesten, 1863.